

Głos Wielkopolski

Rok III Nr 70 P Wydanie A B

Poznań, środa 12 marca 1947 r.

Cena 3 zł

Otwarcie konferencji moskiewskiej

Warszawa (obsł. wł.). Wczoraj o godzinie 14-tej w gmachu przemysłu lotniczego rozpoczęła się konferencja ministrów spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych i Francji. Minister Bevin podziękował rządowi sowieckiemu za gorące przyjęcie i prosił Molotowa, aby przewodniczył obradom. Rada przystąpiła do opracowania porządku obrad i kwestię tę szybko uzgodniła. Począwszy od dziś będą się odbywały dwa posiedzenia dziennie o godz. 9-tej i 15-tej czasu polskiego. Amerykański sekretarz stanu Marshall przyjął wczoraj dziennikarzy zagranicznych. W swoim przemówieniu podkreślił on znaczenie, jakie Ameryka przywiązuje do swego projektu paktu czterech mocarstw. Minister Marshall oświadczył, że uczyni wszystko co leży w jego

mocy, aby nakłonić pozostałe trzy mocarstwa do podpisania tego układu. Minister Marshall oświadczył, że projekt amerykański opiera się na deklaracji jałtańskiej oraz na projekcie sekretarza stanu Byrnesa, ujawnionym w Stuttgarcie w jesieni ub. roku co do federacyjnego ustroju w sprawie Niemiec.

Problem gospodarki Niemiec

London (PAP). Korespondent dyplomatyczny Reutera uważa, że na pierwszy plan wysuwa się podczas narad moskiewskich problem gospodarki Niemiec. Biorąc pod uwagę uchwały Rady Ministrów spraw zagranicznych podczas ostatniej sesji w Nowym Jorku na pierwszym punkcie porządku dziennego znaleźć się powinno sprawozdanie Rady Kontroli. Rzecz jasna, że oprócz zagadnień odnoszących się bezpośrednio do Niemiec ministrowie omówią szereg innych spraw. Minister Bevin zapowiedział, że zamierza uzgodnić z rządem radzieckim sprawę rozszerzenia traktatu brytyjsko-radzieckiego. Równocześnie będzie Marshall przy poparciu Bevina starał się przekonać mocarstwa o konieczności zawarcia paktu czterech wielkich mocarstw. Pakt ten,

wedle projektu amerykańskiego, przewiduje m. in. 40-letnią kontrolę nad Niemcami.

Konferencja moskiewska stanowi również okazję dla ministrów spraw zagranicznych do omówienia poszczególnych spraw wzajemnych interesów. Min. Bevin omówi więc z Marshalllem sprawę Palestyny. Będzie on nastawał na przedstawienie tego problemu podczas wrześniowej sesji Generalnego Zgromadzenia ONZ, uważa on bowiem, że nie zachodzi konieczność zastosowania przyspieszonej procedury. Minister Bevin będzie również miał okazję dyskutować z ministrem Bidault w sprawie nieuzgodnionych istotnych punktów dotyczących Niemiec. Nie wyklucza się również, że toczyący się obecnie w komisji atomowej spór będzie przedmiotem narad. Jest więc nader prawdopodobnym, że na warsztacie konferencji moskiewskiej znajdzie się nie tylko sprawa pokoju z Niemcami, lecz całokształt zagadnień, których rozwiązanie zacieśni współpracę międzynarodową.

Sprawa Palestyny

London (PAP). Miarodajne koła polityczne w Londynie twierdzą, iż pierwszym zagadnieniem,

jakie brytyjski minister spraw zagranicznych Bevin poruszy w rozmowie z sekretarzem stanu Marshalllem w Moskwie będzie decyzja Stanów Zjednoczonych sprzeciwiania się natychmiastowemu przekazaniu sprawy Palestyny specjalnej komisji ONZ.

Pierwsze sprawozdanie

London (PAP). W Londynie pojawiły się pierwsze sprawozdania dziennikarzy angielskich, którzy przybyli do Moskwy. Jeden z nich podkreślił, że droga wielu uczestników konferencji jest dla nich bardzo pouczająca, wiedzie ona bowiem przez Zagłębie Ruhry, ruiny Warszawy, Brześć, Mińsk, Smoleńsk.

Smoleńsk. Na drodze tej, którą niedawno jeszcze kroczył żołnierz niemiecki, widać ślady ciężkich walk. Pozostały ogromne szkody i straty, których zdaje się, nie powetować nie może. Uczestnicy konferencji niewątpliwie pilnie śledzili szlak agresji niemieckiej, który teraz sami przebyli — agresji, której muszą zapobiec raz na zawsze.

Niemiecka partia liberalno-demokratyczna żąda utworzenia rządu

London (PAP). Agencja Reutera donosi, iż Niemiecka Partia Liberalno-Demokratyczna wydała w przededniu konferencji moskiewskiej oświadczenie, w którym zaleca natychmiastowe utworzenie tymczasowego, centralnego rządu niemieckiego. Rząd tymczasowy powinien przedstawić sojusznikom projekt tymczasowej konstytucji niemieckiej oraz ordynację wyborczą. Niemieckie Zgromadzenie Narodowe powinno otrzymać prawo zdecydowania o przyjęciu lub odrzuceniu traktatu pokojowego.

Uwagi prasy brytyjskiej

London (BBC). Wczorajsza prasa brytyjska omawia na naczelnych miejscach zadania konferencji moskiewskiej. Ogólnie wyrażony jest pogląd, że zapewne dojdzie do ugody w sprawie Austrii, lecz że nie należy oczekiwać zbyt wiele w sprawie Niemiec. Londyński „Times” pisze, że poprzednie spotkania ministrów spraw zagranicznych wykazały, iż jest rzeczą nierozsądną oczekiwać zbyt wiele i zbyt prędko, lecz wynika z nich również, że porozumienie może być jednak osiągnięte.

Do ministrów Wielkiej Czwórki apelują b. więźniowie polityczni

Międzynarodowa Federacja b. Więźniów Politycznych Faszystwu wystosowała apel do ministrów Wielkiej Czwórki

Tekst wezwania został ustalony na obradach Tymczasowego Komitetu Wykonawczego Federacji, a następnie przesłany ambasadorom ZSRR, USA, Wielkiej Brytanii oraz Francji w Warszawie.

Oto pełny tekst wezwania:
Panowie Ministrowie!
Międzynarodowa Federacja b. Więźniów Politycznych ma zaszczyt zwrócić się do Was w następującej sprawie:

Jesteśmy organizacją jednoczącą w sobie b. więźniów politycznych 19-tu krajów europejskich. Nie żądamy zemsty. Ale pragniemy zapobiec odrodzeniu się imperializmu niemieckiego. Uważamy, że naród niemiecki w tym samym stopniu, co i państwo niemieckie, ponosi odpowiedzialność za wszystkie straty i cierpienia, wyrządzone milionom ludzi w poszczególnych krajach.

Uważamy, że Niemcy winny uiścić odszkodowania względem krajów, które ucierpiały od agresji niemieckiej.

Uważamy, że z funduszu odszkodowań niemieckich część określona należy koniecznie przeznaczyć:

1. dla b. wysiedleńców i więźniów politycznych, inwalidów i chorych, nie całkowicie zdolnych do pracy;
2. b. wysiedleńców z różnych krajów, którzy byli zmuszeni pracować w niemieckich fabrykach i zakładach bez odpowiedniego wynagrodzenia;
3. dla rodzin, których żywciele stracili życie w faszystowskich więzieniach i obozach koncentracyjnych;
4. na utworzenie sanatoriów, dziecińców i domów dla inwalidów.

Jesteśmy pewni, że przysły traktat pokojowy z Niemcami zagwarantuje, iż akty zezwierzęcenia, których świadkami byliśmy, nie powtórzą się więcej.

Żądamy całkowitej denazyfikacji i demilitaryzacji Niemiec, a w szczególności wykonania umowy poczdamskiej.

Wychowanie nowych pokoleń niemieckich winno się odbywać pod kontrolą organów międzynarodowych specjalnie w tym celu wyznaczonych.

Sprawiedliwość musi zatriumfować!
Żądamy jak najsurowszego ukarania winnych przestępstw, czy to indywidualnych, czy to zbiorowych.

Prezydent Bierut wręczył złote i srebrne Krzyże Zasługi matkom wielu dzieci w Warszawie

Warszawa (obsł. wł.). Stolica w sobotę po raz drugi po wojnie święciła uroczystości międzynarodowy dzień kobiet. We wszystkich przedsiębiorstwach, ministerstwach i urzędach zorganizowane zostały lokalne obchody. W czasie uroczystości wygłoszono referaty na temat znaczenia międzynarodowego dnia kobiet i ideałów, o które walczą kobiety na całym świecie. W ramach uroczystości odbyło się premiowanie szczególnie zasłużonych w pracy zawodowej i społecznej kobiet. Podobne uroczystości odbyły się na terenie całego kraju.

Warszawa (PAP). W dniu wczorajszym w Belwederze Prezydent R. P. ob. Bolesław Bierut wręczył złote i srebrne Krzyże Zasługi zasłużonym matkom wielu dzieci — mieszkankom m. st. Warszawy.

Odnaczone zostały ob. ob. Białoobrzaska Maria, Chruścielewska Bronisława, Franckiewicz Zofia, Kalisiak Stefania, Kunert Karolina, Małacka Halina, Pekalska Olimpia, Pekalska Władysława, Przędzicka Zofia i Surgiewicz Marcela.

Wręczając odznaczenia ob. Prezydent powiedział m. in. co następuje:

„Czcigodne Obywatelki, Szanowni Zgromadzeni! Wypełniając decyzję Prezydium Krajowej Rady Narodowej o nadawaniu wyższych odznaczeń państwowych zasłużonym matkom polskim, które zdołały urodzić i wychować dziesięcioro lub więcej dzieci, przypała mi dzisiaj wysoki zaszczyt wręczenia tych odznaczeń obecnym tu obywatelkom najbardziej zasłużonym matkom z naszego stołecznego miasta Warszawy. Składamy tutaj bowiem hołd macierzyństwu. Składamy ten hołd w imieniu państwa i narodu, który w szeregu dopiero co minionych lat przeżył najgłębszą

tragedię i najcięższy znój walki o swój byt i o swoje istnienie, o swoją wolność i niepodległość. Setki tysięcy kobiet polskich, dziewcząt i matek uczestniczyło jak najczynniej w tragicznej walce naszego narodu o wyzwolenie z jarzma najeźdźcy. Dziś wielkie ich szeregi uczestniczą w pracy nad odbudową kraju ze zniszczeń, biorąc czynny udział w życiu społecznym i politycznym. Wręczając więc te zasłużone odznaki w Wasze ręce, czcigodne Obywatelki, życząc aby obok należnej Wam czci towarzyszyło dalszemu, oby jak najdłuższemu, Waszemu życiu radosne przeświadczenie dobrze spełnionego obowiązku wobec swego pokolenia i swego narodu”.

W imieniu odznaczonych krótkie przemówienie wygłosiła ob. Chruścielewska. Po dekoracji ob. Prezydent podejmował zasłużone matki lampką wina. W uroczystości wzięły udział

przedstawicielki Zarządu Głównego i Zarządu Warszawskiego Społeczno Obywatelskiej Ligi Kobiet.

Międzynarodowy dzień kobiet w ZSRR

Moskwa (PAP). Kobiety Związku Radzieckiego przygotowały się do uroczystego obchodu tradycyjnego święta międzynarodowego kobiet, przypadającego w dniu 9 marca. Dzień ten poświęcony jest przeglądowi wszystkich osiągnięć kobiecych na polu gospodarczym, kulturalnym i narodowym. Kobieta radziecka w czasie wojny wyróżniała się bohaterstwem i wspaniałą postawą, 120 tys. kobiet zostało udekorowanych medalami. 62 kobiety uzyskały tytuł bohatera Związku Radzieckiego, 8 tys. kobiet za czynny udział w walkach partyzanckich udekorowano medalami.

Zamieszki w Indiach

London (PAP). Agencja Reutera donosi z Lahore, że w okolicy Rewalpindi w północnym Pendżabie widać łuny pożarów. Wojska zajęły punkty strategiczne. W sobotę, dnia 8 bm, w mieście toczyły się zacięte walki. Ataki przeprowadziły uzbrojeni muzułmanie, którzy przybyli z okolic wiejskich. W Pendżabie zostały zatrzymane dwa pociągi. W pociągu jadącym z Pish-

war ku granicy, który został zaatakowany przez 400 uzbrojonych muzułmanów, hinduscy pasażerowie byli wyrzuceni z pociągu w czasie jego biegu. Drugi pociąg podążający w stronę Lahore, został zatrzymany przez 800 uzbrojonych wieśniaków muzułmańskich. Hindusi zostali wyrzuceni z pociągu. 50 osób odniosło obrażenia.

i na Dalekim Wschodzie

London (PAP). Agencja Reutera donosi z Rangun, że w pobliżu Thazi w centralnej Burmie wykończono pociąg osobowy. 28 osób, w tym

7 żołnierzy brytyjskich poniosło śmierć, a 14 zostało rannych. Oficjalny komunikat stwierdza, że pociąg został zaatakowany przez bandy tubylcze, które wcześniej uszkodziły tor. Jest to druga katastrofa kolejowa w Burmie w ciągu ostatnich dwóch tygodni. Silne oddziały piechoty brytyjskiej, hinduskiej i burmańskiej, wspierane przez wozy pancerne, przystąpiły do akcji celem położenia kresu terrorowi band w centralnej Burmie. Operacja ta rozwija się na wszystkich terenach opanowanych przez bandy.

Walki w Indochinach

Paryż (PAP). Sobotni komunikat francuskiej kwatery głównej w Indochinach stwierdza, że oddziały vietnamskie zaatakowały francuski patrol rzeczny w Hadong i cztery posterunki francuskie na południe od Langson. Sygnalizują również działalność oddziałów vietnamskich z niektórych innych punktów. Radio Vietnamskie ponownie ogłosiło komunikat, że nacjonalści postanowili kontynuować walkę. W Hanoi operacje wojenne uległy przerwie.

Stan wojenny w Tien-Tsinie

London (PAP). Jak donosi agencja Reutera powołując się na doniesienia prasowe, w głównym mieście Chin Północnych Tien-Tsinie proklamowano stan wojenny.

Zamknięcie granicy turecko-bułgarskiej

London (PAP). Agencja Reutera donosi, iż poselstwo Bułgarskie w Ankarze oświadczyło, że zamknięcie granicy turecko-bułgarskiej nie ma podłoża politycznego, lecz nastąpiło w związku z ostatnim postanowieniem rządu bułgarskiego, wycofania z obiegu bonów skarbowych i banknotów. Stanowi ono zabezpieczenie przed szmugłem walut papierowych.

Wzmoczona akcja terrorystyczna w Palestynie

London (BBC). W sobotę wieczorem terroryści żydowscy zaatakowali kwaterę wojsk brytyjskich w Tel Avivie, strzelając z dachów otaczających domów, na których ustawili karabiny maszynowe i moździerze. Po godzinnej strzelaninie terroryści zostali odparci. Czterech Żydów zostało zabitych, 15 rannych. Korespondenci donoszą, że terroryści podłożyli minę na drodze wiodącej do dowództwa wojsk brytyjskich. Dwa

brytyjskie samochody pancerne wyleciały w powietrze. Poza tym terroryści zraniili w sobotę dwóch żołnierzy brytyjskich w Haifie, a w Jeruzolimie pokaleczyli trzech brytyjskich żołnierzy, rzucając granat ręczny.

600 imigrantów żydowskich, którzy w sobotę wieczorem przybyli do Palestyny na pokładzie jednego z nielegalnych statków, zostało wczoraj odesłanych na Cypr.

Andersowcy ciężko pracują w Kanadzie

Ottawa (PAP). Na zebraniu odbytym 2 marca br. w London Ontario, blisko 100 andersowców wystąpiło z żądaniem zmiany kontraktów z farmerami motywując to niskimi płacami, nadmierne długą pracą i złym traktowaniem. Niektórzy nie mieli wolnej niedzielę od dnia przyjazdu do Kanady. Twierdzą oni, iż są tak samo traktowani

jak jeńcy niemieccy. Przedstawiciel rządu kanadyjskiego odpowiedział, że nie może być mowy o skróceniu godzin pracy, dopóki powierzone zadania nie są wykonane, oraz przypomniał, że b. żołnierzy polskich wpuszczono jedynie do Kanady pod warunkiem, iż przepracują dwa lata na farmie.

Ucieczka 30 przestępców wojennych z Genui

Rzym (PAP). Jak donosi dziennik „Unita”, 30 jugosłowiańskich przestępców wojennych — członków Ustasi — udało się na pokładzie parowca „Philippa” z Genui do Argentyny. 16 innych przestępców wojennych zostało aresztowanych przez policję włoską w chwili, gdy zamierzali wsiąść na statek. Wśród członków Ustasi,

którym udało się uciec, znajduje się b. szef lotnictwa chorwackiego gen. Krec, b. szef policji chorwackiej Vergovic, kier. tajnej policji Pavelica Kranic i b. dowódca garnizonu Ustasi w Chorwacji, gen. Tomlianovic. Pismo „Unita” również wymienia nazwiska innych przestępców, którzy podróżują pod fałszywymi nazwiskami.

Traktat polsko-czechosłowacki podpisany

Treść układu

Dążąc do zapewnienia pokojowego rozwoju obu państw słowiańskich, które graniczą bezpośrednio z Niemcami, były w ciągu całych swych dzieł przedmiotem niemieckiej zaborczości, zagrażającej niejednokrotnie samemu ich istnieniu, wyciągając wnioski z doświadczeń ostatniej wojny, która postawiła obydwie kraje w obliczu śmiertelnego niebezpieczeństwa, świadomości żywotnych interesów, które posiadają obydwie kraje, we wspólnej obronie na wypadek wznowienia przez Niemcy polityki agresji przeciwko ich wolności, niepodległości i całości terytorialnej,

w przekonaniu, że wspólna reforma przed takim niebezpieczeństwem leży w interesie utrzymania pokoju powszechnego i bezpieczeństwa międzynarodowego, co jest najwyższym celem Organizacji Narodów Zjednoczonych, do której obydwie kraje należą,

zadając sobie sprawę z tego, że przyjaźń i ścisła współpraca między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Czechosłowacką odpowiada najwyższemu interesom obu krajów i przyczyni się do ich kulturalnego i gospodarczego rozwoju — postanowili zawrzeć w tym celu układ o przyjaźni, wzajemnej pomocy i wyznaczili jako swoich pełnomocników:

Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
Pana Józefa Cyrankiewicza Prezesa Rady Ministrów
i p. Zygmunta Modzelewskiego, Ministra Spraw Zagranicznych.

Prezydenta Republiki Czechosłowackiej,
Pana Klemensa Gottwalda, Prezesa Rady Ministrów,

i p. Jana Masaryka, Ministra Spraw Zagranicznych, który po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za sporządzone w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

ARTYKUŁ I.
Wysokie umawiające się strony zobowiązują się oprzeć wzajemnie stosunki na podstawie stałej przyjaźni, rozwijać je i umacniać podobnie jak i swą gospodarczą i kulturalną współpracę.

ARTYKUŁ II.
Wysokie umawiające się strony zobowiązują

się stosować za wspólną zgodą wszelkie dostępne im środki dla uniemożliwienia każdej nowej groźby agresji ze strony Niemiec lub ze strony każdego innego państwa, które połączyłoby się w tym celu z Niemcami bezpośrednio lub we wszelki inny sposób.

W tym celu wysokie umawiające się strony będą uczestniczyły w duchu jak najszerszej współpracy w każdej międzynarodowej akcji, zmierzającej do utrzymania pokoju i bezpieczeń-

stwa międzynarodowego do urzeczywistnienia tego celu.

Wysokie umawiające się strony będą przy wykonywaniu niniejszego układu przestrzegać swych zobowiązań, wynikających z ich członkostwa w Organizacji Narodów Zjednoczonych.

ARTYKUŁ III

Jeżeli jedna z wysokich umawiających się stron zostanie wciągnięta w działania wojenne z

Niemcami, które wznowiłoby swoją politykę agresji lub z jakimkolwiek innym państwem, które połączyłoby się z Niemcami w tej polityce, druga z wysokich umawiających się stron udzieli jej niezwłocznie swej pomocy wojskowej oraz wszelkiej innej pomocy wszystkimi środkami, będącymi w jej rozporządzeniu.

ARTYKUŁ IV

Wysokie umawiające się strony zobowiązują się nie zawierać żadnego sojuszu ani nie brać udziału w żadnej koalicji skierowanej przeciwko drugiej wysokiej umawiającej się stronie.

ARTYKUŁ V

Niniejszy układ zostaje zawarty na okres lat 20-tu, licząc od dnia jego wejścia w życie. Jeżeli żadna z wysokich umawiających się stron nie wypowie układu na dwanaście miesięcy przed upływem wymienionego okresu dwudziestoletniego, pozostanie on w mocy na okres dalszych pięciu lat i w ten sposób dalej, aż do chwili, gdy jedna z wysokich umawiających się stron nie wypowie go na dwanaście miesięcy przed upływem bieżącego okresu pięcioletniego.

Niniejszy układ, za część integralną, którego, uważa się protokół-załącznik będzie ratyfikowany w jak najkrótszym terminie, zaś wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Pradze możliwie jak najrychlej. Układ wejdzie w życie z chwilą podpisania.

ARTYKUŁ VI

Niniejszy układ sporządzony jest w języku polskim i czeskim, przy czym obydwie teksty są autentyczne. W dowód czego wymienieni pełnomocnicy podpisali niniejszy układ i wycisnęli na nim swe pieczęcie.

Sporządzony w Warszawie w dwóch egzemplarzach dnia 10 marca 1947 r.

Z UPOWAŻNIENIA

Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Józef Cyrankiewicz, Prezes
Zygmunt Modzelewski
Minister Spraw Zagranicznych

Z UPOWAŻNIENIA

Prezydenta Republiki Czechosłowackiej
Klement Gottwald
Jan Masaryk
Minister Spraw Zagranicznych

Premier Rządu Czechosłowackiego

Klement Gottwald

który podpisał pakt przyjaźni i pomocy z Polską

Premier Rządu Polskiego

Józef Cyrankiewicz

który doprowadził do skutku porozumienie polsko-czechosłowackie

Premier Gottwald o aktualnych zagadnieniach

Warszawa (API). Wczoraj odbyła się w pałacyku myśliwskim w Łazienkach konferencja prasowa z gośćmi czechosłowackimi. Na konferencji zebrało się około 100 dziennikarzy, na których pytania odpowiadał premier Gottwald, minister spraw zagranicznych Jan Masaryk, minister komunikacji Piotr, minister techniki Kopecky, minister handlu Lausman, minister handlu zagranicznego dr Ripka i wiceminister spraw zagranicznych dr Clementis. Prócz przedstawicieli prasy polskiej zgromadzili się również korespondenci prasy zagranicznej, między innymi korespondent „Timesa” i „Manchester Guardian” Ceng korespondentka United Press, Ruth Lloyd, korespondent „New York Times”, Graesion-korespondent „Telepiessu” da Silvai i inni. Premier Gottwald stworzył od razu przyjemną atmosferę, oświadczając, że w miarę możliwości będzie wyczerpująco odpowiadał na pytania. Następują pytania i odpowiedzi.

Polityka w strefach anglosaskich

Pytany: czy polityka w anglosaskich sferach okupacyjnych jest zdaniem delegacji zadawalająca i czy nie grozi ona pokojowi światowemu?

Premier Gottwald: Moim zdaniem taka polityka jest skuteczna, która nie pozwala na odrodzenie się imperializmu niemieckiego i odbiera podstawę finansową junkterstwu i wielkim kapitalistom. Uważamy, że ta polityka jest najlepiej przeprowadzana w strefie sowieckiej.

Tranzyt przez Polskę

Na pytanie w sprawie tranzytu przez Polskę do Czechosłowacji i odwrotnie premier odpowiedział, że sprawa ta jest omawiana przez ekspertów, którzy znajdują się razem z delegacją. Poza tym w dalszym planie przewidziane jest zbudowanie kanału Odra — Dunaj.

Kanał ten ma być zbudowany jak najszybciej. Kanał długości 320 km. będzie zaczynał się w Morawskiej Ostrawie i kończył w Koście. Obliczony on jest na okręty od 600 do 1000 ton. Na pytanie korespondenta czy na kanał potrzebna będzie zgoda innych państw nadunajskich wiceminister Clementis odpowiada, że obecnie znajduje się w Wiedniu delegacja czeska, która omawia i tę sprawę. „Najważniejszą rzeczą w budowie kanału, dodaje premier Gottwald, są ludzie do pracy. Kwestie finansowe stoją na dalszym planie”.

Trudności i plany gospodarcze

Następuje pytanie w sprawie trudności gospodarczych i przewidywania ich przez Cze-

chosłowację i prośba o kilka wyjaśnień na temat czechosłowackiego 2-letniego planu gospodarczego. W 1948 r. przemysł czechosłowacki ma osiągnąć w 110 procentach poziom przedwojenny a rolnictwo 100 procent tego poziomu. Są to jednak cyfry absolutne. W międzyczasie ludność Czechosłowacji zmniejszyła się z 15 do 12 i pół miliona. W styczniu plan dwuletni został wykonany w 104 procentach. Podobnie zresztą jak i w lutym. W planie tym wielką rolę odgrywa eksport i import, ponieważ 1/3 czeskiego dochodu narodowego zależy od eksportu. Polska i Czechosłowacja znajdują się w tym szczęśliwym położeniu, że mogą sobie oddawać usługi w dziedzinie transportu i tranzytu. Na pytanie, jakie problemy transportowe stoją przed rządami polskim i czechosłowackim premier Gottwald oświadczył, że sprawy te są obecnie omawiane. Czechosłowacja spodziewa się zwiększenia obrotu handlowego przez porty w Szczecinie, Gdyni i Gdańsku i uważa, że Odra odda wielkie usługi zarówno Polsce jak i Czechosłowacji.

Dalsze paki Czechosłowacji

Pytanie: czy rząd czechosłowacki spodziewa się zawarcia podobnej umowy do polsko-czeskiej w najbliższej przyszłości?

Obecnie toczą się rozmowy w tej sprawie z Francją. Przewiduje się zawarcie podobnej umowy z Bułgarią i być może z Rumunią. Pakt z Polską jest, chciałbym to podkreślić, bynajmniej nie ekskluzywny. Wiemy dobrze jak panu ministrowi Masarykowi drogą są sprawy kulturalne. Jak sprawy te zostały potraktowane w pakcie polsko-czeskim?

Jak najszerzej.

Czechosłowacja poprze żądanie Polski

Czy rząd czechosłowacki poprze żądanie Polski o podpisanie traktatu pokojowego w Warszawie?

Najważniejszą jest rzeczą — mówi premier Gottwald — by traktat był dobry. Jeżeli będzie dobry to może być gdziekolwiek podpisany. — Rząd czechosłowacki będzie w każdym razie mocno popierał żądania Polski, by ten traktat był podpisany w Warszawie.

Sojusz wojskowy

Czy istnieje możliwość zawarcia sojuszu wojskowego między Czechosłowacją a Polską po sojuszu o przyjaźni i wzajemnej pomocy?

W traktacie nie ma szczegółowych klauzul

dotyczących spraw wojskowych, jednakże w razie potrzeby współpraca taka będzie istniała. Czy wobec tego, że Czechosłowacja jest tak zainteresowana tranzytem przez porty polskie należy oczekiwać, że handel przez port niemiecki Hamburg osłabi się?

Nie ale chcemy handlować za pośrednictwem portów w pobliżu i okupowanych Niemczech w tym samym stopniu co w Niemczech hitlerowskich.

Wielka defilada na cześć gości czeskich

Warszawa (PAP). W Warszawie na Placu na Rozdrożu odbyła się od godz. 12 do godz. 13.50, na cześć bawiącej w Warszawie delegacji Rządu Czechosłowacji, defilada wojskowa.

Już na długo przez oznaczoną godziną defilady aleja Stalina i boczna arteria, prowadzące do Placu na Rozdrożu zapelnily się tłumami ludności stolicy. Plac na Rozdrożu udekorowano flagami czechosłowackimi i polskimi oraz licznymi transparentami w języku czeskim. Z drugiej strony placu naprzeciw trybuny zajęły miejsca delegacje organizacji politycznych, społecznych i młodzieżowych ze swymi pocztami sztandarami. Nad głowami delegacji widnieje olbrzymi transparent:

„At zije spojenectvi polska ceskoslovenska”

O godz. 12 na Plac na Rozdrożu zajeżdżają samochody, wiozące członków delegacji Rządu Czechosłowacji oraz przedstawicieli Rządu R. P. Wśród okrzyków publiczności na cześć przyjaźni narodów słowiańskich Polski i Czechosłowacji dostojnicy obu państw zajmują miejsca na trybunie. Na przedzie trybuny honorowej, udekorowanej godłami państwowymi — Lwem Czeskim i Orłem Polskim — zajmują miejsca: Premier Rządu Czechosłowacji — Klemens Gottwald, Premier Rządu R. P. — Cyrankiewicz, wicepremier Gomułka i Czechosłowacki Minister Obrony Narodowej — gen. armii Ludwik Svoboda oraz Marszałek Polski Michał Żymierski, członkowie delegacji czechosłowackiej i członkowie Rządu Polskiego. Trybuny boczne zajęli przedstawiciele władz państwowych, generałcja, attache wojskowi oraz korpus dyplomatyczny.

Defiladę otwiera dowódca Warszawskiego Okręgu Wojskowego gen. Paszkiewicz, który złożył raport premierowi Gottwaldowi, poczem przy dźwiękach reprezentacyjnej orkiestry Wojska Polskiego przemarszerowuje reprezentująca się kompania W. P. Przemarsz korpusu oficerskiego rozpoczyna defiladę zasłużonej i wypróbowanej w bojach dywizji im. Tadeusza Kościuszki. Tłumy ludności na widok defilujących, sprę-

Protokół — załącznik

do układu o przyjaźni i wzajemnej pomocy między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Czechosłowacką.

Wysokie umawiające się strony w przekonaniu, że trwała przyjaźń wymaga uregulowania wszystkich spraw będących w zawieszeniu między obydwoma krajami, są zgodne z tym, że rozstrzygną na podstawie wzajemnej zgody nie później niż w ciągu dwóch lat, licząc od dnia podpisania układu o przyjaźni i wzajemnej pomocy, wszystkie kwestie terytorialne istniejące obecnie między obydwoma krajami.

złym paradnym krokiem, zwartych żołnierskich oddziałów wnoszą okrzyk na cześć Wojska Polskiego i jego dowódcy Marszałka Żymierskiego.

Z kolei przed oczyma widzów przesuwają się szeregi żołnierzy Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, po których defilują oddziały Milicji Obywatelskiej.

Po krótkiej przerwie rozpoczyna się defilada zmotoryzowanej artylerii. Przed trybunami przesuwają się potężne działa polowe, na których tarczach ochronnych widnieją liczne zaszczytne znaki, stwierdzające ilość unieszkodliwionych czołgów nieprzyjacielskich i rozbitych stanowisk ogniowych wroga. Na zakończenie defiluje bateria ciężkich karabinów. Defilada skończona. Dostojnicy obu bratnich narodów słowiańskich opuszczają trybuny i żegnani przez marszałka Żymierskiego wśród wiewatów publiczności odjeżdżają samochodami.

O godz. 18 w Prezydium Rady Ministrów złożył wizytę premierowi Józefowi Cyrankiewiczowi — Premier Rządu Republiki Czechosłowackiej p. Klemens Gottwald.

Tegoż dnia premier Cyrankiewicz rewizytował premiera Gottwalda.

Minister spraw zagranicznych Modzelewski przyjął w obecności wiceministra spraw zagranicznych Leszczyńskiego i ministra pełnomocnego Olszewskiego — wizytę czechosłowackiego ministra spraw zagranicznych Jana Masaryka oraz podsekretarza stanu w czechosłowackim Ministerstwie Spraw Zagranicznych dr. Vlodo Clementis.

W godzinach popołudniowych ministrowie czechosłowaccy wizytowali ministrów resortowych, którzy następnie rewizytowali gości czeskich.

Również przedstawiciele Komitetu Słowiańskiego i przedstawiciele Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Czechosłowackiej złożyli wizytę premierowi Gottwaldowi.

Powódź na Dolnym Śląsku

Wrocław (PAP). Rzeka Nisa Kłodzka na Dolnym Śląsku ruszyła w całej swej długości. W godzinach nocnych w dniu 7 na 8 bm. zaobserwowano gwałtowny przybór wody, której stan podniósł się szybko do 140 cm ponad poziom normalny. Miejscowości Kamieniec i Pillica w pow. Ząbkowice zostały zalane. Ludność z miejscowości dotkniętych powodzią ewakuowano. Akcja ratunkowa w toku. Pochód lodów na Nisie Kłodzkiej zniszczył częściowo most kołowy w miejscowości Bardo pow. Ząbkowice. Także w miejscowości Jordanów pow. Dzie-

rzoniów lody zagraziły komunikacji kołowej na drodze do Kłodzka. Saperzy przystąpili do usuwania lodu.

Zgorzelice (API). W powiecie Zgorzelice na Nisie Łużyckiej woda przybrała 3,60 m ponad poziom normalny. Częściowo ewakuowano Radomecz i Pleńsk. W powiatach Żary i Jordanów zalane są szosy i domy. Grozi przerwanie linii kolejowej.

W powiecie gubińskim zarządzono alarm przeciwpowodziowy. Spodziewana fala wody grozi zalaniem niżej położonych części miasta. Woda przybiera 5 cm na minutę.

Związek Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej

urządza we wtorek, dnia 11 bm. o godz. 19 w auli Akademii Handlowej

zebranie dyskusyjne

Przemawiać będą wicewojewoda mgr J. Grosicki i delegat Minist. Oświaty prof. dr B. Kuryłowicz. — Zapraszamy wszystkich kolegów-akademików.

Prof. Zygmunt Wojciechowski
Dyrektor Instytutu Zachodniego

Polska — Czechy

Rzut oka wstecz i perspektywy przyszłości

Druk książki naszej kończymy w chwili, w której kresu dobiega wysiedlanie Niemców z Czechosłowacji i z Polski. Jest to fakt oibrzymie doniosłości dziejowej, który kiedyś doczeka się specjalnych badań historycznych. Fakt ten łącznie z nowym ukształtowaniem granic polsko-czeskich przez powrót Polski na swe dawne zachodnie ziemie macierzyste, zwane dziś odzyskanymi, stwarza zupełnie nowe warunki współpracy polsko-czeskiej, których istotą wyznikiem jest syntetycznego spojrzenia na przeszłość.

Współpracy polsko-czeskiej w najdawniejszej dobie Przemysławów i Piastów stały na przeszkodzie względy ambicji i polityki dynastycznej. Względem te najtragiczniej zaciążyły nad wielką próbą dziejową Bolesława Chrobrego. Chrobrzy mógł się ważyć na odmowę przyjęcia Czech jako lenna z rąk niemieckich, gdyż w razie powodzenia jego polityki byłby wspólnym władcą Polski i Czech. Samodzielni książęta czescy takiej sily oporu oczywiście przeciwstawić już nie zdołali i dlatego Czechy Przemysławów weszły w skład Rzeszy jako jej lenno. Obydwa państwa słowiańskie poprowadziły od tego czasu różną politykę, a ponieważ interesy Rzeszy i Polski były sprzeczne, musiały być sprzeczne i interesy Polski i Czech, skoro Czechy były lennem Rzeszy.

Antagonizm Piastów i Przemysławów

miał doniosłe następstwa, gdyż dynastyczne punkty widzenia powoli stawały się własnością szerszych kół społeczeństwa, a i dziś w poglądach obu narodów na sprawę wzajemnych stosunków śledzić można ślady rywalizacji obu dynastii. Tak np. w sposób szczególnie charakterystyczny na przykładzie Kłodzka. Ale nie jedynie to pokład tradycji historycznych.

W XIII wieku dawna potęga Rzeszy należała do przeszłości, a więc i przed Czechami stały nowe możliwości rozwojowe. Ze wspólnoty krwi między obu narodami znakomicie zdawano sobie sprawę w Czechach Przemysławów Ottokara II, skoro w Czechach powstał wówczas ów słynny manifest, wzywający Polaków do udzielenia pomocy Czechom. Alisi to, co w kilkadziesiąt lat później robili w Polsce ostatni Przemysławowie, Wacław II i Wacław III, tak odbiegało od zasad polityki polskiej, że i ta okazja połączenia Czech i Polski w jedno państwo musiała spełznąć na niczym.

Współczynnikami bowiem, który trwale odtąd zakłócał możliwości harmonii obu narodów, stał się element niemiecki, usadowiony w Czechach w wyniku kolonizacji niemieckiej.

Niemcy w Czechach i Polsce

Od końca wieku XII rozpoczyna się w Czechach kolonizacja niemiecka, która trwa przez cały wiek XIII i której obiektem są przede wszystkim nie wzięte do tej chwili pod uprawę tereny gór, więcem otaczające Czechy. Ten rozdział w kolonizacji niemieckiej w Czechach, wiąże się ściśle z kolonizacją lewobrzeżnego Śląska pomiędzy Odrą a Sudetami. Jest to fragment tego samego zjawiska. Można powiedzieć, że znaną Śląsk politycznie wiąże się z Czechami w wyniku poddania się książąt śląskich królom Janowi Luksemburczykowi, przedtem upodobni się w pewnej mierze do Czech przez kolonizację niemiecką, która wytworzyła silne analogie rozwojowe pomiędzy Czechami a Śląskiem.

Kolonizacja niemiecka wyszła w Polsce poza obszar Śląska, ale Śląsk był jedną z jej bram wypadowych. Najbliższą ważną pozycją po Śląsku stał się małopolski Kraków, lokowany jako wyraża filia Wrocławia.

Niemocność swobodnego opanowania sytuacji w Polsce przez Wacława II i Wacława III, zmusiła ich do opierania się na elementem niemieckim w Polsce, na Niemcu śląskim, biskupie krakowskim Muskacie, na mieszczaństwie niemieckim i na klasztorach niemieckich. Gdy po śmierci Wacława III tron czeski dostał się ostatecznie w ręce Luksemburgów, dla elementu niemieckiego w Polsce król Jan Luksemburczyk był wymarzoną kandydatem. Tak doszło do słynnego buntu wójta Alberta w Polsce. Jeden to z najdonioślejszych momentów w historii Europy środkowo-wschodniej. Gdyby książę Łokietek został wówczas z tronu zrzucony, Luksemburczyk znalazłby w całej Polsce poparcie w elementem niemieckim i rozpocząłby się nowy rozdział w historii tej części Europy. Krwawo stłumiony bunt wójta Alberta ugruntował zasadę narodowego antyniemieckiego państwa polskiego. Element niemiecki został usunięty od

1) Zakończenie książki która pod powyższym tytułem ukaże się niebawem na półkach księgarskich.

Kiep ten żołnierz, co nie chce zostać generałem.

Podobnie też każdy gracz literii liczy w skrytości ducha na zdobycie miliona i tytułu milionera.

Najbliższą taką okazję przyniesie ciagnienie III-ciej klasy 49-tej loterii, które się rozpocznie 13-go marca br.

Czasu zostało już niewiele, toteż z zapamiętaniem się w nowe losy nie należy zwlekać.

Wykupując los III-ciej klasy, zyskujemy pewność, że będzie dla nas zatrzymanym los tego numeru do klasy czwartej, która jest korością całej loterii. Dzięki temu czeka nas udział w rozlosowaniu pozostałych jeszcze 22.500 wygranych na sumę ponad 67 milionów złotych, w tym między innymi:

900 wygranych po 10.000 zł, 250 po 20.000 zł, 70 po 100.000 zł, 12 po 500.000 zł i 2 wygrane po 1.000.000 zł.

wpływów i nigdy do tych wpływów już w Polsce nie wrócił, choć Polska zapłaciła za to wysoką cenę w postaci niedorozwoju miast i jednostronności układu społeczno-politycznego.

Inaczej tymczasem działo się w Czechach. Po Janie luksemburskim objął rządy znakomity jego syn Karol IV, który podniósł Czechy na wyżyny świetności europejskiej, ale nie mógł dać Czechom oblicza narodowego w takiej mierze, w jakiej to dla Polski zdziałał o ileż od Karola IV słabszy i uboższy Łokietek. Co więcej, w Czechach luksemburskich pogłębia się ta dwoistość narodowościowego oblicza Czech. Najpierw przez zajęcie Śląska przez Jana Luksemburczyka w latach 1327 i 1329. Mieszczańskie wrocławskie przyzywały go wówczas, tak jak kilkanaście lat temu zzywał go zbuntowany Kraków. Następnie Karol IV rozszerza panowanie czeskie na podziemne Łużyce i silnie podziemną Brandenburgię. Na obszarze dawnej zachodniej Słowiańszczyzny kształtują się w Czechach Karola IV i w Polsce Kazimierza Wielkiego dwa wielkie organizmy państwowe — Luksemburgów i Piastów, walczące o ujścia Odry, jako kluczowy punkt dla bezpieczeństwa każdego z nich, różne nade wszystko wewnętrznym układem sił narodowościowych.

Grunwald

Ten fakt znajdował swoją korelację w stałym przymierzu Luksemburgów z Zakonem krzyżackim. Dlatego też z polskiego punktu widzenia nie dostrzegamy się niewątpliwych francuskich elementów w pochodzeniu dynastii luksemburskiej, a widzi przede wszystkim ich cudzoziemskości i związek z Niemcami. W Polsce taki Jan Luksemburczyk był synonimem króla cudzoziemca, sprzyjającego Niemcom. Jeżeli w Polsce tak panicznie bano się po zgonie Kazimierza Wielkiego króla cudzoziemca, to nie w ostatniej mierze pod wpływem obserwacji stosunków w sąsiednich Czechach.

W tym układzie rzeczy doniosłe znaczenie posiadało zwycięstwo odniesione nad Krzyżakami w r. 1410. Był to cios w całą niemiecką w Europie środkowo-wschodniej. Cios w Krzyżaków, w Luksemburczyków i element niemiecki, na którym mogli się opierać. Rewolucja husycka, która wnet potem wybuchła w Czechach, była jednym z refleksów Grunwaldu.

Ten stan rzeczy z natury na porządku dziennym postawić musiał nowe ułożenie stosunków pomiędzy Polską a Czechami. Jagiellonowie starają się odjąć Luksemburczykowi koronę czeską, współdziałają z husytami, wstępują w końcu na tron św. Wacława. Niezwykła jednak nieudolność obu jagiellońskich władców Czech — Władysława i Ludwika, spowodowała nie tylko to, że nie wyszły tego momentu dziejowego dla odrobienia przeszłości, ale nadto, że po śmierci Ludwika Jagiellończyka pod Mohaczem tron oddano w Czechach nie królowi Zygmuntovi Staremu, lecz meżowi Anny Jagiellonki, arcyksięcia Ferdynandowi. Był to

potworny błąd polityczny,

za który też Czesi ciężko zapłacili.

Zapłata stała się tym cięższą, że od końca XVI wieku Polska wykrywała swoją linię polityczną. Tragiczny władca Polski na przełomie XVI i XVII wieku, król Zygmunt III przez współpracę z domem austriackim pchnął wewnętrzne stosunki Polski w ślepią ulicę i spowodował, że pod Białą Górą spotkali się Czesi z Niemcami oko w oko bez sprzymierzeńców.

Od tej chwili element niemiecki w Czechach przechodzi do roli górującej nad Czechami. Zapada noc, która trwać będzie dwa wieki.

Tymczasem w Polsce od końca wieku XVII poczęły tworzyć się przeobrażenia, które struktury wewnętrznej niektórych ziem polskich zaczęły upodabniać do struktury czeskiej. Druga fala kolonizacji niemieckiej, która od drugiej połowy XVII wieku objęła Wielkopole, wprowadziła jej wydatne podniemczenie w niektórych regionalach. Zabór zaś Pomorza i Wielkopolski przez Prusy spowodował z natury rzeczy wzmocnienie wpływów tych elementów w życiu tych dzielnic. Owcześnie zachodnie ziemie polskie poczęły więc toczyć taką walkę wewnętrzną z elementem niemieckim, jaka była udziałem Czech od wieku XIII. Ten też walce nadawała przede wszystkim Wielkopolska i dlatego w XIX wieku mogły zadzierzgnąć się tak żywe stosunki pomiędzy Pragą a Poznaniem. Po zaborze Śląska przez Fryderyka Wielkiego w r. 1740 Wielkopolska i Czechy były najbardziej na zachód wysuniętymi placówkami słowiańskimi, w podobny sposób walczącymi z zaturawającym ich organizmy elementem niemieckim.

Traktat pokojowy zawarty w Wersalu w r. 1919 przyniósł tylko częściowe rozwiązanie tych problemów. Pozostał groźny klin niemiecki w postaci Śląska pruskiego, pozostała mniejszość niemiecka w Czechosłowacji, powstał groźny twór gdańsko-niemiecki u ujść Wiśły. Krakowski wójt Albert znalazł dwóch swych naśladowców w XX wieku — sudeckiego Henleina i gdańskiego Greisera. Bunt tych dwóch wójtów niemieckich był sygnałem rozpoczęcia drugiej wojny światowej.

Teraz dopiero zrozumiemy, czym jest powrót Polski na Śląsk, czym jest odsunięcie Niemców z Czechosłowacji i Polski, czym wspólna granica na długim łańcuchu Sudetów, czym granica Czech dla Polski a granica Polski dla Czech. Oba narody znalazły się na nowym szlaku dziejowym. Drobne urazy przeszłości, zgrzyty teraźniejszości nie mogą przysłaniać tego zasadniczego faktu. Oba narody znajdują się na starcie wspólnej, szczęśliwej, lepszej od przeszłości przyszłości.

Zrozumieniu chwili dziejowej towarzyszyć winno poczucie odpowiedzialności w stosunku do nowego ułożenia relacji między obu narodami.

2-letni plan gospodarczy Czechosłowacji

Podobny wpływ jaki wywarł na nasze życie gospodarcze, społeczne i polityczne Manifest Lipcowy PKWN, miał i ma nadal na bieg wypadków w Czechosłowacji Program Koszycki, ustalony przez przedstawicieli partii demokratycznych Czech i Słowacji — w kwietniu 1945 r. 15 punktów tego programu są bazą, na której rozwija się całe życie współczesnej Czechosłowacji. Postępowa reforma rolna; polityka socjalna, podnosząca poziom życia mas ludowych; konfiskata dóbr należących do nieprzyjaciół i kolaborantów; demokratyzacja szkolnictwa i instytucji kulturalnych — oto niektóre punkty tego programu. Do najważniejszych jednak punktów należy niewątpliwie poddanie pod ogólne kierownictwo państwa całego systemu finansowego i kredytowego, wielkiego przemysłu, towarzystw ubezpieczeniowych, kopalni elektrowni itd. Nacjonalizacja tych wszystkich instytucji i przedsiębiorstw nastąpiła na mocy specjalnego dekretu, wydanego na początku 1946 r. Nie szło w nim tylko o zlikwidowanie gospodarczych podstaw faszyzmu, ale także o otwarcie szerokiej możliwości dla postawienia na nogi całej gospodarki państwa, oraz poprawy warunków życia wszystkich ludzi pracy.

Pierwsze skutki tego kroku nie dały na siebie długo czekać. Dokonana została reforma monetarna, ustabilizowana waluta, uruchomiony przemysł, opanowane bezrobocie i poprawiona sytuacja aprowizacyjna. W tym samym czasie wzmożniła się również pozycja polityczna frontu narodowego. Wybory z dnia 26. 5. 1946 r. przypieczętowały zwycięstwo demokracji czechosłowackiej i w całej pełni potwierdziły słuszność linii, którą ona wybrała. W zgodzie z wolą narodu, wyrażoną w powszechnych wyborach utworzył sekretarz partii komunistycznej Czechosłowacji, Klement Gottwald 3. 7. 1946 r. rząd, w którym zasiadło 9 komunistów, 4 narodowych socjalistów, 3 katolików, 3 socjal-demokratów, 4 demokratów słowackich i 2 bezpartyjnych. W 5 dni po ukonstytuowaniu się rządu nowy premier zapowiedział w swym exposé opracowanie 2-letniego planu gospodarczego. W stosunkowo krótkim czasie plan ten został opracowany a w dniu 28 października 1946 r. w rocznicę powstania Republiki Czechosłowackiej zatwierdzony przez Zgromadzenie Narodowe.

Jakie są podstawy tego planu? Chodzi w nim o odbudowę i rozbudowę gospodarki czechosłowackiej i podniesienia poziomu życia ludności. Zadania te, dla których realizacji Polska poświęciła musi z uwagi na ogromne zniszczenie naszej Ojczyzny — 3 lata, zamierza Czechosłowacja wykonać w 2 latach. Pod koniec roku 1948 produkcja przemysłowa przekroczyła o 10% poziom z 1937 r. Produkcja rolnicza osiągnęła o poziom przedwojenny. Wielki nacisk położony został na budownictwo miejskie i wiejskie, na odbudowę i wykończenie szeregu dróg komunikacyjnych. Transport odzyskał na swoją zdolność z 1937 r. Plan przewiduje wyrównanie poziomów gospodarczych Słowacji i Czech i kładzie nacisk na rozwój zaniedbanego przemysłu słowackiego. Chodzi w nim także o podniesienie zdolności wytwórczej niektórych okręgów czeskich. Takie są, z grubsza biorąc, wytyczne 2-letniego planu gospodarczego.

Plan czechosłowacki przystosowany jest do specyficznych warunków tego kraju. „Opierając się na doświadczeniach innych krajów, a w pierwszym rzędzie Zw. Radzieckiego — mówi ustawa o planie — nasz plan został opracowany niezależnie od obcych wzorów. Nie próbujemy ani naśladować, ani też przenosić mechanicznie do naszego życia ekonomicznego obcych wzorów. Rozważyliśmy wszystkie różnice, idziemy zupełnie oryginalną drogą, odpowiadającą tak naszemu charakterowi narodowemu, jak też i naszemu życiu gospodarczemu”.

Plan czechosłowacki jest planem częściowym. Dr. Utrata, przewodniczący Centralnego Komitetu Planowania, stwierdza, iż plan obejmuje nie więcej niż 1/3 całej ekonomiki czechosłowackiej. W przemysle tylko 4 grupy zostały wzięte pod uwagę: 1) źródła surowców (nafta, węgiel drzewny, elektryczność i przemysł syntetyczny); 2) żelazo, stal, chemikalia; 3) fabrykacja wagonów kolejowych, lokomotyw, traktorów i maszyn rolniczych; 4) przemysł konsumpcyjny (obuwie i tekstylia).

W odniesieniu do rolnictwa plan przewiduje w pierwszym rzędzie wzrost produkcji mięsa, tłuszczów, mleka i jaj. Powiększenie obszaru łąk i pastwisk z 910.000 na 1.222.000 wskazuje wyraźnie na faworyzowanie gospodarki hodowlanej.

Jeśli chodzi o budownictwo w pierwszym rzędzie trzy sprawy zostały wzięte pod uwagę: naprawa uszkodzeń gmachów publicznych; budownictwo 125.000 mieszkań, przeznaczonych dla rodzin od 2—6 osób; budowa kompleksów fabrycznych i zagrod wiejskich.

Aby osiągnąć w transporcie poziom z 1937 r., zostaną zastosowane nowoczesne środki lokomocji. Ulegną także usprawnieniu porty rzeczne w Bratysławie i Komarno, które posiadają wielkie znaczenie dla wymiany towarowej z ZSRR, oraz krajami bałkańskimi, skąd przemysł czechosłowacki powinien w myśl założeń planu — wyprzeć w znacznym stopniu przemysł niemiecki.

40 milionów zł na konserwację pamiątek piastowskich

Trzyletni plan odbudowy, który zakresem swego działania obejmuje wszystkie dziedziny życia w Polsce, w roku bieżącym przewiduje m. in. odbudowę i konserwację bezcennych zabytków polskości z epoki piastowskiej na Dolnym Śląsku, przeznaczając na ten cel około 40 milionów zł.

W ramach tego budżetu przewidziana jest we Wrocławiu odbudowa całego szeregu obiektów, m. in. gotyckiej katedry z XIII wieku, kościoła Panny Marii na Piasku, ufundowanego przez żonę Piotra Własta — Marię oraz syna jej Świętopełka i kościół Marii Magdaleny. W tym ostatnim kościele główny nacisk położony jest na re-

Byłoby błędem ocenić plan czechosłowacki jedynie z punktu widzenia technicznego. Stwierdza to zresztą wyraźnie ustawa: „Powstanie planu stało się możliwe, na skutek narodowej rewolucji demokratycznej. Rewolucja ugruntowała nowy porządek społeczny i polityczny, nazwany demokracją ludową. Oznacza to, że sam lud prowadzi państwo i jest panem swego przeznaczenia”.

Pierwszym warunkiem sukcesu planu była, oczywiście, nacjonalizacja przemysłu, która oddała w ręce państwa około 20% przedsiębiorstw o kluczowym znaczeniu, zatrudniających ponad 60% wszystkich robotników.

W przeciwnieństwie do ekonomistów, którzy pragnęliby zaprowadzić planowanie na wzór oświeconych monarchów XVIII-stulecia, przeprowadzających reformy w swych krajach — rząd czechosłowacki przewiduje demokratyczną kontrolę wykonania planu przez przedstawicielstwo ludu: „Zgromadzenie Narodowe — mówi tekst uchwały — wybierze 36-osobowy komitet kontroli planu. Rząd ma obowiązek przedstawienia Zgromadzeniu raportów o realizacji i wykonaniu planu. Raporty te przedkładane być winny raz na 3 miesiące oraz w każdym wypadku, gdy zażąda tego wyłoniony komitet kontroli”.

Czechosłowacja zabrała się już z całym zapędem do odbudowy. Warto wskazać na fakt świadczący o aktywnym udziale robotników. Oto skrupulatna kontrola planowanych cyfr wskazała, że produkcja węgla powinna zostać podniesiona z prelimitowanej pierwotnie ilości 16,7 milionów ton na 17,7 milionów. Górniczy zagłębia w Morawskiej Ostrawie nie zawahał się poświęcić w tym celu angielskiej soboty i sami zaproponowali ażeby ilość dni wolnych od pracy w roku nie przekraczała 12. Pozwoli to na prawie całkowite uzyskanie potrzebnej nadwyżki. Związki zawodowe starają się wszelkimi środkami pomóc w realizacji planu. Ostatnio rzuceno hasło jak najszerszego zatrudnienia kobiet w fabrykach.

Nie ma wątpliwości, że entuzjazm mas robotniczych płynie z przekonania, iż plan państwowy jest ich sprawą i że przyniesie ze sobą podniesienie dobrobytu narodowego.

Przez zastosowanie planu 2-letniego Czechosłowacja uzyskuje pełną niezależność od kapitału zagranicznego. Czechosłowacja nie rezygnuje oczywiście z stosunków handlowych z zagranicą. Są one dla niej niezbędne, ale — jak oświadczył przewodniczący Centr. Komitetu Planowania — „Plan nasz nie opiera się na zagranicznych pożyczkach. Oczywiście pożyczka może nam pomóc w rozwoju naszej gospodarki, ale nie jest ona niezbędna do realizacji naszych zamierzeń”.

Jak widać, założenia naszego i czeskiego planu wykazują znaczne podobieństwa. Podobne są również nasze cele. Powinniśmy dążyć do tego, ażeby ustanowić możliwie jak najdalej idące uzgodnienie obu planów. Pozwoli to tak Czechom, jak i nam uzyskać lepsze wyniki.

Zygmunt Szymański

SZTANDARY
Chorągwie - Paramenta kościelne
wykonuje jedyna fachowa na miejscu firma
JÓZEF ŁOWIŃSKI
Poznań, W. Garbary 20 Tel. 39-05
Dojazd tramwajem z Dworca Gł. do St. Rynku
Liczne uznania za pracę 10490

Z całego kraju

Kapitalistyczne metody nie przyjmują się już w naszym kraju. Doświadczył tego na sobie właściciel fabryki pierników i cukierków Bolesławski we Wawrze. Dwa tygodnie temu wymógł on dotychczasowym pracownikom pracę i to bez jakiegokolwiek uzasadnienia oraz bez porozumienia się z radą zakładową i związkami zawodowym. Robotnicy urządzili strajk okupacyjny i zgłosili zażalenie do związku: P. Bolesławski ma teraz wiele nieprzyjemności.

Trup we worku znaleziony został w basenie obok jednej z kopalni w Wałbrzychu. Władze stwierdziły, że nie chodzi tu o mord. Okazało się, że kilka tygodni temu zmarł w pewnej posesji Niemiec Gustaw Pauser, liczący lat 73. Pogrzebem zająć się miała Opieka Społeczna, ale kiedy przez kilka tygodni nikt się po ciału nie zgłosił, lokatorzy domu zaszyli trupa we worki i kazali pogrzebać go pewnemu Niemcowi. Ten jednak rzucił ziomka do basenu i uznał sprawę za załatwioną. Bywają i tacy rodacy.

Może zabraknie papieru. Trudności transportowe oraz częściowe zamrożenie naszych portów spowodowały, że do kraju nie dochodzą surowce, potrzebne do produkcji białego papieru. Chodzi tu o chlorek wapnia i białoną celulozę. W związku z tym należy liczyć się z przejściowym brakiem papieru kancelaryjnego. Równocześnie w Warszawie dał się odczuć brak papieru rotacyjnego. Ten gatunek produkowany jest w dostatecznych ilościach i tylko dostawy szwankują wskutek mrozów.

konstrukcję wieży frontowej, zawałonej od strony północnej, niemal do fundamentów.

Ponadto prace konserwatorskie obejmą jeszcze kilkanaście innych budowli, wśród nich także piękny barokowy gmach Biblioteki Uniwersyteckiej i szereg kamienic staromiejskich z XVI—XVIII wieku.

W roku bieżącym w pracach konserwatorskich w szerszym niż dotąd zakresie uwzględnione zostaną potrzeby prowincji, gdzie uwaga skoncentruje się głównie na rekonstrukcji i zabezpieczeniu rozrzuconych po terenie Dolnego Śląska zamków piastowskich.

We Frankfurcie śpiewają Horst-Wessel-Lied

(Korespondencja własna „API“)

Frankfurt (w lutym).

Niemcy nie chcą pracować. Wolą bawić się, wysiadywać w trzeciorzędnych kawiarniach i piwiarniach, rozprawiając o polityce. W przyciszonych rozmowach za brudnymi stolikami, niezadko padają słowa „Hitler”, „der Führer”, „alte Zeiten”. Wymawiane są one jakby z nabożeństwem. Niemcy otaczają je czcią, aureolą „pięknych”, marzeń. W ich fantazji zarysowują się obrazy „dobrych czasów”, kiedy to stawa oręża niemieckiego grzmiała na całym świecie, kiedy do Vaterlandu napływały paczki ze wszystkich krajów świata. „Es war aber gut”, szepece w uniesieniu stary Kurt Halinke — właściciel baru „Arkanzas” (Niemcy dla zachęcenia Amerykanów nadają teraz firmom nazwy przypominające Johnny'ego i ich daleką ojczyznę). Wtedy nie trzeba było o nic się troszczyć, wszystko robili za Niemców Francuzi, Polacy, Rosjanie, Belgowie i inni.

Dwa oblicza Frankfurtu

Nikt z mieszkańców nie potrafił odpowiedzieć na pytanie, ile Amerykanów jest w Frankfurcie. Kiedy przechodzi się ulicami, wydaje się, że jest ich o wiele więcej, niż Niemców. Ochlapując przechodniów błotem, pędzą jezdni „Fordy” i „Buicki”. Za szybami migają twarze wiecznie żujących gumę lub palących Chesterfieldy — umundurowanych Amerykanów. Ulicami miasta przeciągają tłumy ospałych, zniechęconych do życia Niemców. Ożywają się oni tylko pod wpływem rozmów o sytuacji kraju. Wtedy zaczynają kłąć i psoczyć, rzecz jasna, po cichu, bo przecież głośno krzyczą tylko o swej miłości do demokracji. Niemcy mają czas, nigdzie się nie śpieszą, chyba po przydział lub na zabawę. Amerykanie natomiast śpieszą się stale. Do biur i z biur, na obiad i na dancing, kiedy trzeba i nie trzeba. Dlatego na ulicach odnosi się wrażenie, że jest ich tak wiele. Z większości knajp i barów słychać dźwięki amerykańskich one-steppów i duble-steppów.

Stale ktoś wchodzi i wychodzi. Za wyblakłymi frankami siedzą Niemcy. Jeden kufel piwa wystarczy im na kilka godzin. Czasu mają dużo.

Amerykanie i niemiecki tramwaj

Największy bodaj ruch panuje na Bahnhof-Platz. Gęsty tłum Niemców stoi na przystanku, spoglądając spode łba na nonszalancko palących papierosy Jankesów. Historie o podnoszeniu niedopałków należą już do zamierzchłej przeszłości. Zaden szanujący się Niemiec, (a szanują się teraz wszyscy — doszli do wniosku, że stoją wyżej od okupantów) nie spojrzy nawet na niedopałek. Całego papierosa — przyjmie chętnie.

W niemieckich wagonach jest zawsze taki sam tłok, jak w naszej Warszawie. Kłótnie, wrzaski, przekleństwa towarzyszą jeździe. Ktoś w tłumie pyta, co dadzą na kartki. Fertyczna paniusia odpowiada cierpko:

— Jeszcze trochę demokracji i pewnie jakieś soczek pomidorowy. W ogóle kartki to niewy-czerpany temat dla dowcipów. Jednym z najpopularniejszych jest opowiadanie o rozmowie matki z córeczką:

Mała córeczka wraca ze sklepu z pustym koszykiem i skarży się matce:

— Pomyśl tylko, dawni więźniowie z obozów koncentracyjnych otrzymują dodatkowe racje żywnościowe. Kiedy to się skończy?

— Nic strasznego — odpowiada matka — skończy się w tym dniu, kiedy wrócą do tych samych obozów.

Musicie nas żywić

Niemiec czyta w gazecie lub słucha w dzienniku radiowym tylko komunikatów o nowych

transportach żywności z Anglii lub z Ameryki. Pewien inżynier niemiecki, z którym rozmawiałem, określił to niedwuznacznie:

— Przecież kłeska też musi mieć swoje dobre strony. Wyście nas zwyciężyli, a teraz troszczcie się o nas, musicie nas żywić! To jest waszym obowiązkiem!

Niemcy przechodzą na dworzec towarowy. Zbierają się grupami opodal i oglądają moment wyładowania transportu żywności. Jedni czekają na puszkę konserw, która wypadnie z niedbale zapakowanej skrzynki, inni przyszli ot tak, żeby popatrzeć.

Wieczorem, w kawiarniach, rozchodzą się wieści o tym, ile ciężarówek poszło na lewo, ile paczek rozkradną w sklepach, a ile dostanie się im, frankfurczykom. Bo kraść nauczyli się wszyscy: urzędnicy na różnych szczeblach, kierownicy magazynów i sklepów, sprzedawcy i robotnicy. Trzeba przyznać, że Niemcom dzielnie sekundują urzędnicy anglosaskich władz okupacyjnych, za co niejeden z nich powódował już za kratki.

„Horst Wessel” — unowocześnione

Ruiny i zwalę gruzów tarasują przejście na wielu ulicach, nawet na bardzo ruchliwych. Niemcy nie chcą uprzątać gruzów. Amerykanie nie mają na to czasu. Piętrzą się na chodnikach i jezdni kupy cegieł, odłamków, piachu, Niemcy

przechodzą obok tego obojętnie. Czasami władze miejskie organizują grupy młodzieży do uprzątkowania gruzów. Kilkadzieci chłopców i dziewcząt maszeruje rytmicznym krokiem ulicami miasta. Oddział jest karny, zdyscyplinowany, bo przecież prawie wszyscy przeszli szkołę H. J. Starsi spoglądają na nich z dumą. To przyszłość narodu. W nich pokładają nadzieję na przyszłe zwycięstwa.

Onegdaj przechodziłem przez Goethestrasse. Przy na wół rozwalonym budynku, w którym się dawniej mieściła szkoła, kręcili się członkowie takiej młodzieżowej brygady. Łopaty i kilofy leżały na stronie. Przyszli tu, nie mając najmniejszego zamiaru pracować. Kilku chłopców śpiewało. Melodię słyszałem już nieraz. Po chwili zrozumiałem — to było „Horst-Wessel Lied”. Przysłowoano do nowych warunków słowa, w połączeniu z melodią przypominającą czasy rozkwitu hitlerizmu.

Refren tej nowej wersji, odzwierciedla nastroje ludności:

„W górę ceny, w ścieśnionych strefach
Nikną kalorie krok za krokiem...”

„Horst-Wessel Lied” rozbrzmiewa na ulicach Frankfurtu, rozlega się w całej strefie amerykańskiej. Można więc, że Niemcy śpiewają to tylko po to, aby... nie wyjść z pracy. Czekają przecież na „lepsze czasy” i mają nadzieję, że oczekiwania te nie są ponne...

M. Z. B.

Czarne miasto nad Białym Jeziorem

Niezwykłe losy cichej miejscowości

Białe Jezioro — to nazwa jednego z największych jezior bezpośrednio łączących się z pętlami rzeki św. Wawrzyńca w Kanadzie. Jezioro to osłonięte od północy masywami gór często zalesionych, stanowi jeden z najniższych punktów północnej Kanady. Jeden tylko krok na miarę 7 milowych butów dzieli je od podbiegunowej strefy znanej szeroko z opowiadań o złocie na Alasce i nad Jukonem. Mimo tak bliskiego sąsiedztwa z krainą mrozów i nocy podbiegunowej klimat okolic Białego Jeziora mało się różni od klimatu Środkowej Szwecji lub Norwegii. Nazwa jeziora pochodzi stąd, że wody jego nie zamrażają nawet przy największych nasileniach mrozu mają kolor prawie mleczno biały. Dotychczasowe badania wykazały obecność w wodzie licznych cząstek kredowych. Zdrowe piaszczyste plaże dookoła jeziora pokryte gdzieniegdzie keparami pini i sosen wabiły niejednokrotnie turystów. Działo się to dość dawno temu.

W okresie tak zwanej pierwszej „złotej gorączki” w roku 1898, na terenach przyległych do Białego Jeziora obozowały stale liczne tabory awanturzystycznych poszukiwaczy cennego kruszcu. I właśnie wtedy zaczęły się tam dziać rzeczy niewytłumaczalne i dziwne.

Znikali ludzie. Przypisywano ich nagłe zniknięcie tej lub innej naturalnej przyczynie, jednakże tych, którzy w niewytłumaczony sposób znikli ze środowiska obozowego nie spotykano już nigdy potem. W roku 1899 zima zastała nad Białym Jeziorem grupę poszukiwaczy złota, liczącą ponad 300 osób. Grupa ta postanowiła spędzić zimę na miejscu, w tym celu wybudowała osadę liczącą przeszło 100 chat.

I tym razem okazało się, że kiepska opinia, jaką w środowiskach podróżników północnych cieszyło się Białe Jezioro i jego okolice, była całkowicie usprawiedliwiona.

Niewyjaśniona epidemia w ciągu kilku tygodni całkowicie wyniszczyła ludność małej osady. Zaledwie 4-ch, którzy się uratowali, zmykając mimo niezwykle ciężkich warunków i bezdroży w kierunku Dawsonu przyniosło wieść o „czarnej śmierci”, która wyniszczyła wszystkich mieszkańców osady. Jeszcze w roku 1920 pokazywano mijającym Białe Jezioro podróżnym butwiejące chaty, w których pozostawiały w ciągu dalszym szkielety ofiar epidemii. Osada odtąd przybrała nazwę „czarnego miasta”.

Nowe życie w siedzibie śmierci

Rząd kanadyjski postanowił oczyścić ze śladów zarazy Czarne Miasto i zbadać na miejscu powody epidemii. Badania jednak poza stwierdzeniem istnienia wielkiej ilości chlorowatych gazów w szczelinach skalnych nie dały rezultatów. Czarne Miasto stało pustką aż do roku 1945.

W roku tym kanadyjscy demobilizowani żołnierze zetknęli się z zaskakującym głodem mieszkaniowym w swoich podziemnych miastach i miasteczkach. Grupa takich zdemobilizowanych w liczbie 16-tu, postanowiła osiedlić się w Czarnym Mieście. Nie bacząc na ponurą tradycję tej miejscowości odważni mieszkańcy Quebecu przybyli nad Białe Jezioro i zainstalowali się w odremontowanych przez siebie domach.

Dziś ludność Czarnego Miasta wynosi około 2.000. O żadnych epidemiach nie ma mowy. Nazwa natomiast miejscowości jednak jest nadal całkowicie usprawiedliwiona. Stała się ona bowiem jedną z najbardziej ruchliwych centrali przemytu kanadyjsko-amerykańskiego.

Najnowsze badania wykazały, że przyczyną masowych śmierci poprzednich mieszkańców były wybuchy gazów ziemnych, które prawdopodobnie z biegiem czasu znalazły sobie inne ujście. Życie i tym razem pokonało legendę. (lk.)

W beczce przez ocean

Zacząło się od tego, że dwaj przyjaciele marynarza Olsen-Norweg i Charlton-Anglik z Sydney'u założyli się w knajpie portowej z przyjaciółmi, iż odbędą najbardziej oryginalną w dziejach świata podróż transoceaniczną. Po długich namysłach postanowili odbyć taką podróż z Australii do Europy... w beczce od piwa. W Sydney'u rozpoczęli prace przygotowawcze. Wybrali oni beczkę o pojemności 1000 kg. Górny otwór został poszerzony tak, iż obydwaj mogli w nim się zmieścić. Do beczki wmontowali motor, założyli stery i przekształcili beczkę w łódź motorową o oryginalnych kształtach. Największe trudności sprawiała kwestia apropracji gdyż nie mogli zmieścić zapasu wody i produktów większego, niż na trzy dni podróży. Mimo to postanowili podróż odbyć w ciągu 80 dni. W dniu wyruszenia do Europy żegnali ich tłumy sydneyczyków, żegnających się z „szaleńcami”, których jak twierdzono, nigdy więcej nie ujrzy Australia. Dopłynęli oni do wyspy Mangala (archipelag Cooka) przebywając odległość prawie 6000 kilometrów. Defekt w motorze uniemożliwił kontynuowanie podróży. Statek dowiózł ich z powrotem do Sydney'u. Mimo niepowodzenia, Olsen i Charlton zapowiadają, że pokonają wszelkie trudności i dopłyną w beczce do Europy. (mb.)

Ze świata

Stara miłość nie rdzewieje!

W Sacramento (Kalifornia) zawarte zostało niecodzienne małżeństwo: 75-letni William Sheridan Reed ożenił się po raz siódmy. Jego 71-letnia naręczona była jego pierwszą żoną, z którą rozwiódł się w 1919 roku, po 24-letnim pożyciu małżeńskim. W międzyczasie p. Reed zdążył się 5 razy ożenić i tyleż razy rozwieść. „On reviens toujours à ses premiers amours”, jak mówi przysłowie francuskie. Po polsku znaczy to mniej więcej tyle, co „stara miłość nie rdzewieje”.

Ile waży śnieg?

Litr czystego, bardzo suchego śniegu waży zaledwie 120 g. Jeśli jednak śnieg jest mokry, zanieczyszczony innymi ciałami i mocno sprasowany przez pojazdy, waga jego wzrasta do ponad 1300 g. Fakt ten muszą wziąć pod uwagę budownicy w krajach, gdzie opady śnieżne są specjalnie duże. W budownictwie szwajcarskim inżynierowie-architekci liczą się ze „śnieżnym obciążeniem” w wysokości 340 kg na m². Dla mostu o szerokości 20 m, a długości 100 m jest to równoważne z obciążeniem 10 000 dorosłych ludzi.

Sztuczny deszcz

W Australii prowadzi się obecnie badania nad możliwością wywołania sztucznego deszczu. Chmury bombardowane są tzw. „suchym lodem”. Osiągnięto już częściowo rezultaty, ale wyniki badań trzymane są w ścisłej tajemnicy. Znaczenie deszczu w tej części świata jest bardzo duże, gdyż — jak wiadomo — Australia wykazuje bardzo niski stan opadów. Farmerzy australijscy z niecierpliwością oczekują ujawnienia wyników badań nad wywołaniem sztucznego deszczu.

Podwyżka cen samochodów we Włoszech

W ślad za podwyżką samochodów „Fiat” poszły i inne wytwórnie. M. in. „Lancia” za model samochodu „Aprilia” bez opon żąda zamiast 700 tysięcy do 870 tysięcy lirów, za model „Ardea” zamiast 580 tysięcy do 710 tysięcy lirów.

**NOWINY
LITERACKIE**

3-16

48)

Pani Ziuta postanawia udobruchać Marysię, by pozyskać ją jako świadka w sprawie rozwodowej.

Rozmowa obu kobiet potoczyła się później lekko, swobodnie i wesoło. W takiej rozmowie Vivian była mistrzynią. Przed oczami Ziuty malowała swoją przymusową podróż z Niemiec do Anglii, opowiadała śmieszne incydenty w czasie nalotów na Londyn. W jej opowiadaniach nie było grozy wojny. Nie było śmierci i spustoszenia. Na żołnierzy z karabinami w rękę spoglądała Vivian przez pryzmat ich urody. Huk bomb uważała za urozmaicenie szarzyzny codziennego życia. Vivian nie widziała ruin domów, nie słyszała jęków umierających. Była głucha na rozpacz i łzy ludzi, którzy stracili swoich najbliższych.

— Gdy wrócę do Ameryki, napiszę powieść o moich przeżyciach wojennych — powiedziała. — Będą się tym różniły od innych wspomnień, że wyeliminuję z nich wszystkie okropności wojny. Pozostawię tylko wojenny humor.

— To pani zamierza wrócić do Ameryki? — Naturalnie. A co pani myślała, że pozostanę całe życie w gruzach Warszawy?

Ziutę ogarnęło przerażenie. Ta nowa przyjaciółka, pomimo młodego wieku i urody, była uosobieniem zła.

— Nie chciałam mieć takiego wroga — pomyślała.

I zaczęła się starać wszelkimi siłami przy podobać kobiecie, dla której była tylko pionkiem na szachownicy swoich zachcianek.

Po odejściu Vivian, Ziuta postanowiła udobruchać Marysię. Trzeba było przygotować dziewczynę do ewentualnej roli świadka.

PIOTR GODEK

SERCA W ROZTERCE

POWIEŚĆ Z ŻYCIA POWOJENNEJ WARSZAWY

Idąc korytarzem, usłyszała głosy, dochodzące z kuchni. Marysia miała gościa. Narzeczono go. I do uszu Ziuty wpadł strzęp rozmowy, której każde słowo chłostało ją i biczowało.

— Choćby mi jedno dobre słowo powiedziała — żaliła się Marysia. — Choćby zyczyla mi szczęścia, albo złożyła powinnowanie. A ona nic. Tylko obiecała, że da ślubny prezent, jakby prezent mógł zastąpić dobre słowo.

— Zabraniam ci przyjmować od niej cokolwiek! — zawołał z młodzieńczą emfazą Janek. — Nie ma przeciwko niej żadnych dowodów winy, więc pozostawiono ją w spokoju. Ale na pewno i ona maczała w tym handlu swoje śliczne rączki.

Ziuta wróciła do pokoju na czubkach palców. Miała wrażenie, jakby dostała w twarz. Surowo sądzili ją tam w kuchni.

— Głupstwo — zachnęła się. — Nie będę sobie psuć krwi tym, co o mnie myśli taki Janek, albo taka Marysia. Ma rację Vivian. Trzeba żyć dniem dzisiejszym, a nie przeszłością. Co było nie liczy się już. Grunt, że nie będą zamieszana w sprawę Michała. Zrobiła tylko błąd nie do darowania, nie rozmawiając serdecznie z Marysią.

Na wszelki jednak wypadek po wyjściu Janka Ziuta weszła do kuchni pod jakimś białym pozorem.

— Twój narzeczony był u ciebie? — spytała.

— Był — brzmiała zdawkowa, zimna odpowiedź.

— Chciałam wam obojgu złożyć życzenia i poprosić na kieliszek wina — mówiła serdecznie. — Ale akurat miałam gościa. To nic. Co się odwlecz, to nie uciecz. Dopiero za tydzień odjeżdżasz, prawda Marysiu?

— Tak — trochę cieplej.

— Więc zaprosz któregoś dnia pana Janka, gdy będzie miał wolny czas. Obieujemy wasze narzeczeństwo. Acha. I co jeszcze chciałam powiedzieć? Potrzebna ci będzie ślubna sukienka. Jesteśmy jednakowego wzrostu. Chodź, wybierzemy z mojej szafy jakąś odpowiednią sukienkę.

Twarz Marysi rozjaśniła się uśmiechem. Pani nie była taka zła, jak jej się zdawało. Osądziła ją zbyt pochopnie. I sukienkę przyjmie, wbrew zakazowi Janka. Po co obrażać Ziutę. I... co tu wiele mówić — nie czuje się na siłach zrezygnować. Tylko Jankowi nic nie powie o tej ślubnej sukience. Mężczyźni nie znają się na takich rzeczach. Uspokoibi go zyczliwiej do Ziuty. Zmusi, aby zgodził się wypić ten kieliszek wina.

Już znacznie później, Ziuta zaczęła mówić o rozwodzie.

— Może będziesz musiała być świadkiem. Mam nadzieję, że nic złego o mnie nie powiesz?

— Co też pani za głupstwa przechodzą do głowy — obrzyła się Marysia.

Byłaby bardzo zdziwiona, gdyby jej powiedziano, że ją przekupiono zyczliwym słowem i upominkiem. Nie przyszło jej do głowy, że Ziuta podsłuchiwała pode drzwiami. Była jeszcze bardzo młoda.

ROZDZIAŁ XXII.

Bez tytułu.

Kawiarnia budzi się wczesnym rankiem, gdy przez otwierane żaluzje wpada do jej wnętrza blask słonecznego dnia. Wówczas uśmiecha się jasnymi blatami stolików, wytartymi mokrą ściereczką. Rumianym pieczywem i kolorowymi ciastkami, ustawionymi w szklanej gublotce. Kelnerki są świeże i wypoczęte. Nogi jeszcze nie boją. Pantofle nie uwierają. Pani o białych włosach za kontuarem, marszczy czoło i pochyla się nad długimi kolumnami cyfr. Z boku, na małym stoliku leżą poranne gazety, pachnące jeszcze farbą drukarską.

Stoliki tchną pustką. Kelnerki nie mają wiele do roboty. Czasami jacyś podróżni odwiedzają kawiarnię lub człowieka, którego warsztatem pracy jest ulica. Ale człowiek naprawdę pracujący, ten, którego budżet zamyka z góry określona pensja, przechodzi obojętnie koło kawiarni.

(Ciąg dalszy nastąpi)

NA ZIEMI WIELKOPOLSKIEJ

Wielkie plany rozbudowy Nowego Tomyśla

Rozszerzenie granic miasta — Zwiększenie liczby ludności — Budowa nowego boiska

W dniu 26 lutego 1947 r. odbyło się w Zarządzie Miejskim 22-gie z kolei posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej.

Na samym wstępie przemówił przewodniczący M. R. N. p. Ptak, który oświadczył, że rok 1947 jest rokiem epokowym i przejście do historii, bowiem przeważająca większość Narodu wypowiedziała się w wolnych wyborach za obecną rzeczywistością, ustaliły rząd tymczasowy, wybrano Sejm oraz Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej — pierwszego Prezydenta Polski Wywołanej.

Przystępując do obrad omawiano sprawę uruchomienia przez Zarząd Miejski fabryki siatek żarowych w Nowym Tomyślu, która miałaby się mieścić w zabudowaniach ponemieckich po Niemcu Weinertze oraz w spichlerzu p. Kozy przy placu Niepodległości, po uprzedniej odpowiedniej przebudowie. Na miejscu w Nowym Tomyślu są jeszcze siły fahowe z przedwojennej fabryki siatek żarowych tak, że uruchomienie fabryki nie napotkałoby na poważniejsze trudności, a miastu uruchomienie takiej fabryki przyniosłoby poważne korzyści. Miejska Rada Narodowa upoważniła Zarząd Miejski do natychmiastowego zajęcia się tą sprawą.

Jednym z najważniejszych punktów porządku obrad, była sprawa przyłączenia terenów sąsiadujących z miastem gromad do Nowego Tomyśla. Z planem przyłączenia tych terenów zapoznał radnych p. architekt Preisler, przedstawiając mapkę z nowymi granicami miasta. W myśl przedłożonego planu do miasta zostanie przyłączona część gromady Paproć i Głina. Dworzec kolejowy, który dotąd położony jest na terenie gromady Paproć, ma należeć do Nowego Tomyśla.

Za przyłączeniem tych terenów do miasta przemawia fakt, że obywatelstwo przyległych terenów, a należący do gminy, korzystają z instytucji użyteczności publicznych, wodociągów, gazowni, szkoły, gimnazjum itd., których utrzymanie obciąża miasto, zaś korzyści z tych terenów bez jakiegokolwiek ciężarów czerpie gmina.

O ile plan taki zostanie zatwierdzony, miasto powiększy się o ca 500 ha (86 gospodarstw) oraz 1800 mieszkańców.

Miejska Rada Narodowa upoważniła Zarząd Miejski do poczynienia odpowiednich kroków celem realizacji powyższych planów.

Wreszcie zrealizowana zostanie wkrótce już dawna inicjatywa Miejskiej Rady Narodowej, a mianowicie w najbliższym czasie rozpocznie się budowa nowego boiska sportowego na obszarze 6 ha z gospodarstwa ponemieckiego po Niemcu Schmidt, przyległym do parku miejskiego. Sprawa boiska była kwestią palącą, bowiem w Nowym Tomyślu brak było w ogóle boiska sportowego. Przypadałoby, że obecny komendant powiatowy PW i WF p. por. Flieger dzięki swemu sprężystemu działaniu w stosunkowo krótkim czasie otrzymał przydział terenu pod boisko. Nowopobudowane boisko ma być boiskiem powiatowym i dlatego ma być urządzone jak najwspanialej przy zachowaniu wszelkich przepisów sportowych.

Ostatnio odbyła się w naszym mieście uroczysta introdukcja nowego proboszcza parafii, do niedawna dyrektora Instytutu Kościelnego „Caritas” w Poznaniu księdza Michała Kosickiego. W czasie uroczystości byli obecni starosta pow. p. Nowierski, burmistrz p. Łuczak oraz inni przedstawiciele z radą parafialną na czele.

Nowy proboszcz, mimo krótkiego czasu swego pobytu w Nowym Tomyślu, potrafił zjednać sobie serca parafian. Na nowej placówce społeczeństwo życzy swemu Proboszczowi przeobfitych łask Bożych.

W czasie od 11 do 18 marca 1947 r. w kościele parafialnym w Nowym Tomyślu odbędzie się wielka misja religijna. Kazania głosić będą Ojcowie Misjonarze Oblaci z Poznania.

W dniu 27 lutego 1947 r. odbyło się w salce parafialnej zebranie Komitetu Ofiarowania Parafii Matce Najświętszej. Stosownie do zaleceń Archidiecezjalnego Komitetu powołane swego czasu Komitetu Ofiarowania mają spełnić zadania przedwojennych Parafialnych Zarządów Akcji Katolickiej, a to w celu pobudzenia życia katolickiego w parafiach.

Na ostatnim posiedzeniu ustalono zarząd Komitetu w następującym składzie: przewodniczący — Szczepaniak Ign., zast. przewodn. — Łuczak Andrzej, sekretarz — Wachowiak Fr., skarbniczka — Gniotowa Elżbieta. Ponadto do Komitetu dookooptowano prezosów istniejących na terenie pa-

Apel do społeczeństwa

Komitet Odbudowy Zakładu Sióstr Służebniczek Marii w Zaniemyślu mieszczący lecznicę dla dzieci zagrożonych gruźlicą, prosi o składanie datków na odbudowę pożarem zniszczonego domu. Ofiary można wysyłać pod adresem:

Komitet Odbudowy Zakładu Sióstr Służebniczek Marii, Zaniemyśl, pow. Środa, na ręce Siostry Przełożonej Zofii Kasperskiej.

Pierwsze ofiary złożyli: Porzązińska Stefania zł 1.000,—; ks. prof. Herwart zł 1.000,—; dr Pauliński zł 1.000,—.

Kto następny?

PAKOŚĆ, pow. Mogilno

Jarmark kramny oraz zwierzęcy odbędzie się w Pakości dnia 18 marca 1947 r.

rafii organizacji katolickich oraz kilka innych osób spośród wybitnych działaczy katolickich.

Komitet omawiał na ostatnim posiedzeniu sprawę odbudowy Seminarium Duchownego w Poznaniu m. i. sprawę loterii fantowej i tą drogą apeluje do społeczeństwa Nowego Tomyśla i okolicy, by na ten cel nie skąpiono ofiar, bowiem gmach Seminarium Duchownego w Poznaniu ma być pomnikiem — pamiątką złożonych ślubowań Matce Najświętszej w ubiegłym roku, a nadto ma być schronieniem dla naszych przyszłych kapłanów i ich profesorów.

Zebrania Komitetu odbywać się będą regularnie w każdy pierwszy piątek miesiąca w salce parafialnej.

Na zarządzenie Kurii Arcybiskupiej w Poznaniu przybył jako wikariusz do tut. parafii ks. Kazimierz Granops. Święcenia kapłańskie

otrzymał ks. Granops w dniu 2 lutego 1947 r. w Gnieźnie. (wf)

Ruchliwe Koło członków Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” w Nowym Tomyślu przystąpiło ostatnio do organizowania wieczorów odczytowo-dyskusyjnych. Ostatnio w dniu 3 marca br. odczyt na temat „Trzy rocznice” (Marcinkowski, Cegiełski, Szczepanowski) wygłosił dr Witold Jakubczyk, asystent Uniwersytetu Poznańskiego. Odczyt ten cieszył się dużym powodzeniem.

Ostatnio uruchomiona została w Nowym Tomyślu biblioteka ruchoma, dostępna dla członków „Czytelnika”, która mieści się w kancelarii p. adw. Nowickiego przy ul. Armii Czerwonej 6, I ptr.

Zapisy na członków „Czytelnika” przyjmuje stale pełnomocnik powiatowy p. Franciszek Wachowiak w Nowym Tomyślu, ul. Zbąszyńska 13. (wjc)

11761

Z gruzów powstał wzorowy zakład pracy

O Z powiatowego miasteczka Choszczno, zniszczonego straszliwie przez działania wojenne donoszą nam, że wspólnym wysiłkiem władz i społeczeństwa powstał tam, podniesiony z gruzów, wzorowy zakład pracy. W mieście tym istniała przed wojną fabryka włókiennicza, zatrudniająca ca 600 osób. Po przejściu huraganu wojny z fabryki pozostały ruiny. Stan godny pożalowania trwał aż do października 1946 r. W ruinach można było stwierdzić, że maszyny pozostały prawie nietknięte. Usiłowanie wywiezienia ich zostało udaremnione. Postanowiono zabrać się do remontu.

Po miesiącu wyteżonej i zdawałoby się szczytowej pracy uszkodzenia murów i kominu zostały naprawione. Drugi miesiąc znowu trwał remont wewnętrzny. Grudzień i styczeń poświęcano na instalację i naprawę maszyn. I tak pod koniec stycznia 1947 r. zadymił komin i zaczęły terkotać maszyny włókiennicze. Gmach fabryczny zaroził się ślusarzami, mechanikami, monterami, stolarzami — rozlegać się zaczął srebrzysty śmiech zajętych prząsłniczek i tkaczek zajętych przy prządkowaniu resztek pozostałej przędzy.

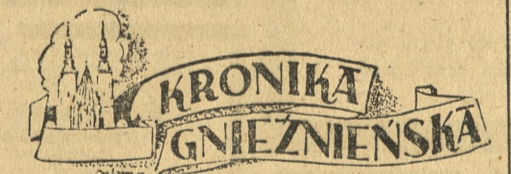
Fabryka posiada następujące działy: rozdzielnicę, czochralnię, przędzalnię, tkalnię, farbiarnię i wykańczalnię. Zdolna jest obok przeróbki gotowego surowca na materiały do przygotowywania surowca z wszelkiego rodzaju odpadków włókienniczych.

W pierwszych dniach lutego starosta pow. p. Książak i przew. Pow. Rady Narodowej p. Lewicki dokonali lustracji powstałego z gruzów warsztatu pracy i z dumą mogli stwierdzić, że zbiorowym wysiłkiem i wolą można dokonywać nieomal cudów.

Fabryka pracuje pod nazwą Państw. Zakłady

Przemysłu Welnianego nr 16, w Choszcznie i czeka obecnie na większy przydział surowca, aby móc ruszyć pełną parą.

Przykład ten — wśród wielu innych — świadczy, że odbudowa i zagospodarowanie naszych Ziemi Zachodnich nie jest tylko czczym trąsem, lecz faktem popartym dowodami. (j)

Dyżury lekarzy i aptek

Nocny dyżur lekarski we wtorek 11 bm, pełnił dr Wójtowski, ul. 3 Maja 1, w środę 12 bm. dr Burchardt, ul. Lecha 5.

Z aptek dyżuruje Apteka św. Wojciecha, ul. Stalina.

Repertuar kin

Polonia — „Młodość Gorkiego”.

Odczyt prof. dra Pollaka

W ramach odczytów, zorganizowanych przez T-wo Przyjaciół miasta Gniezna trzeci szkolei w dniu 13 bm, o godz. 18-tej wygłosił prof. dr E. Pollak nt. „Kultura prawdziwa i tzw. kultura”. (pr)

Z święta kobiet

W dniu święta kobiet odbyła się w Cukrowni gnieźnieńskiej uroczystość, którą zagał p. dyr. Z. Filipowicz. Za długoletnią i wzorową i sumienną pracę wyróżnione zostały kier. referatu Cukrowni p. Maria Konieczna i pracownica p. Stanisława Majewska, wdowa po zamordowanym w obozie a zarazem matka pięciorga dzieci. Wręczono im upominki pieniężne i kwiaty.

Podczas akademii wystąpiła orkiestra fabryczna oraz solista p. K. Waberski (fortepian). (pr)

Wybuch gazu w przewodzie podziemnym 5 osób kontuzjonowanych, w tym 2 ciężko

Mieszkańcy śródmieścia zostali w nocy z ub. piątku na sobotę zaalarmowani silnym wybuchem. Jak się okazało, miał on miejsce u zbiegu ulic Chrobrego i Mickiewicza, gdzie naprawiano uszkodzone przewody podziemne.

Naskutek krótkiego spęcia nastąpił wybuch ulatniającego się zepsutego przewodu i nagromadzonego gazu, przy czym siła eksplozji rozsądziła płyty chodnika. W wypadku odniosło obrażenia 5 pracowników miejskich zakładów, z których 3 po opatrunku zwolniono, 2 zaś jako ciężko kontuzjonowanych pozostawiono pod opieką lekarską. Ciężkie obrażenia odnieśli Tadeusz Krzewiński oraz Stanisław Więkowski. (pr)

„Głos Wielkopolski” w Międzychodzie

Czytelnikom naszym komunikujemy, że w Międzychodzie można prenumerować pismo nasze, również z odnośnikiem do domu, w kiosku gazety p. Jana Flisa, który przyjmuje również ogłoszenia do „Głosu Wielkopolskiego” po cenach nominalnych.

Zapisy na członków Koła Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” w Międzychodzie przyjmuje się w Inspektoracie Szkolnym — Referat Oświaty dla Dorosłych. (wjc)

BOJANOWO

Walne zebranie Polskiej Partii Robotniczej odbyło się w sali Hotelu Krakowskiego. Zagał je sekretarz p. Janowicz, podkreślając, że w roku ubiegłym przybyło 100% członków. Na specjalne wyróżnienie za pracę na niwie partyjnej zasługują pp.: Wojciech Janowicz, Stanisław Michalak, Florian Majchrzak, Richter Józef, Adam Sędkak, Jan Grzegorzczak, Ignacy Zawada, Walenty Zalewski, Józef Janowicz i Jan Tomaszewski. Sekretarzem partii został wybrany p. Wojciech Janowicz, a zastępcą sekretarza p. Józef Richter. (wt)

CZARNKÓW

O dogodną komunikację autobusową. Od pewnego czasu na przestrzeni Czarnków—Poznań i z powrotem kursują 2 autobusy P. K. S. Nieopalane, spóźniające się ciągle i... drogie. Lecz nie o to w tej chwili chodzi. Oba autobusy kursują prawie o jednakowej porze do Poznania! Pasażerowie domagają się, aby autobus, kursujący z Czarnkowa wyjechał rano o godzinie 6-tej lub 6.30 — a nie jak dotychczas niejednokrotnie o 10-tej. Powrót natomiast nastąpić winien z Poznania o godz. 18-tej. Sądzimy, że dyrekcja P. K. S. uwzględni życzenia licznych pasażerów na tej linii, dla których autobus jest jedynym środkiem lokomocji, gdyż podróż pociągiem z dwukrotnym przesiadaniem nie każdemu odpowiada. (j. w.)

Ref. Wiejski przy Powiatowym Komitecie P. K. S. objął z dniem 15 bm. p. Bloch Karol.

Na Pow. Komitet Opieki Społecznej złożyli członkowie ORMO kwotę zł 1.300 otrzymaną za pełnienie służby w czasie wyborów.

120 kur w płomieniach. W wylęgarni kur p. Kozłowski przy ul. Łkowej 8 wybuchł w nocy z 20 na 21 bm. pożar. Pastwa płomieni padła 120 kur („karmazyn”) z dostawy W.N.R.R.Y. Jak wykazało dochodzenie, pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem. Wylęgarnia została uratowana. Straty wynoszą przeszło 200.000 zł. (j. w.)

REPERTUAR TEATRU WIELKIEGO

W Teatrze Wielkim repertuar w bieżącym tygodniu przedstawia się następująco: Wtorek — teatr nieczynny (przedstawienie zawieszono z powodu próby generalnej „Aidy”); środa — „Aida” — premiera; czwartek — „Kraina uśmiechu” — (jubileuszowe setne przedstawienie); piątek — „Harnasie” i „Cagliostro w Warszawie”; sobota — „Aida”; niedziela — „Cavalleria” i „Pajace”; poniedziałek — teatr nieczynny.

Konfidentka oskarżyła 12 Polaków w tym swego męża, który cudem uniknął śmierci w obozie

Na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego w Gnieźnie zasiadła w tych dniach 34-letnia Polka Aniela Robaszewska, zamieszkała ostatnio w Bydgoszczy. Towarzyszy jej, odpowiadający także za sprawki okupacyjne Franciszek Kasprzak, zamieszkały w Świętochłowicach.

Akt oskarżenia zarzucił Robaszewskiej, że jako konfidentka gestapo w Miłosławiu udzielała policji niemieckiej wiadomości o działalności polskich patriotów. Doniesienie wniosła mianowicie na 12 Polaków, a wśród nich także na swego męża Czesława Robaszewskiego o przynależność do tajnego związku powstańców. Na skutek doniesienia polskiej zdradczyni, aresztowało gestapo w roku 1941 Robaszewskiego, Balcera, Grzeskowiaka, Magera, Grzynie, Błaszczyka, Kłosiaka, Radziejewskiego, Monaszynskiego, Jakubowskiego, Welengera i Łopatkę, którzy w wyniku rozprawy przed sądem niemieckim skazani zostali na więzienie.

Pierwszych ośmiu, a więc wśród nich i mąż renegetki, zdolało przetrwać udręki i tortury więzień i obozów koncentracyjnych, wracając po zakończeniu wojny do kraju. Czterech ostatnich natomiast zmarło.

Prócz tego Robaszewska robiła wiele innych donosów, m. in. na Polkę Kierzkowską i jej syna, których aresztowano i skazano na więzienie, przy czym Kierzkowski do tej pory nie wrócił.

Franciszkwowi Kasprzakowi, jako konfidentowi zarzucono, że udzielał wiadomości niemieckiemu urzędowi pracy o uchylających się od wywozu do Niemiec Polakach. Poza tym Kasprzak oskarżony był o to, że w r. 1942 w Niemczech, będąc obywatelem polskim, dobrowolnie zgłosił swoje pochodzenie niemieckie i uzyskał opinię niemiecką jako tzw. „deutschtämmig”.

Jak stwierdzono, Robaszewska wpadła w ręce sprawiedliwości wskutek zeznania przychwyconego w Jarocinie gestapowca, niej, Herberta Dehmela, który wskazał na nią jako na agentkę, zwerbowaną przez siebie.

Po przesłuchaniu szeregu świadków sąd uznał Robaszewską w całej rozciągłości winną zarzucanych jej czynów i skazał ją na karę śmierci, orzekając utratę praw publicznych i obywatelskich honorowych na zawsze. Kasprzaka, któremu udowodniono doniesienie na co najmniej 13 Polaków, skazano na 5 lat więzienia i 10 lat utraty praw. (pr)

Wiadomości sportowe

Walka o prymat

Pięściarze Warty i Zjednoczonych w ringu

Mamy poza sobą 7-mą niedzielę spotkań o drużynowe mistrzostwo Polski w boksie. W obydwu grupach odbyło się szereg spotkań, które w pewnej mierze zadecydowały o ukształtowaniu się czołówki w tabelach.

W grupie drugiej zagadką pierwszego miejsca i tytułu mistrza została rozwiązana, bowiem osemka pięściarzy Łódzkiego Klubu Sportowego wygrała decydujące spotkanie z najgroźniejszym rywalem R. K. S. Batory. Tak więc jeden finalistą mistrz grupy II-iej czeka na nieznanego jeszcze przeciwnika z grupy I-iej.

W grupie tej sytuacja jest zagmatwana. Do tytułu mistrza pretendują 4 drużyny: K. S. Grochów (Warszawa), K. S. Zjednoczenie (Bydgoszcz), Milicyjny K. S. (Gdynia) i Warta (Poznań). Poważnie osłabił swoje szanse Grochów po porażce w Gdyni, co z drugiej strony dało poznańskiej Warcie atut ubiegania się o pierwsze miejsce.

W nadchodzącą niedzielę reprezentacyjna ósemka Warty, która trzeźwo zwycięstwami z rzędu zdołała przełamać początkową falę niepowodzeń, spotka się z Zjednoczonymi z Bydgoszczy w meczu rewanżowym o godz. 12-tej w hali montażowej Pocztowego Urzędu Przewozowego, przy ul. Palacza 2. Mecz ten jest dla Warty decydujący. Z chwilą bowiem pokonania Zjednoczonych a tym samym zmaniania porażki bydgoskiej, szanse Warty wzrastają jeszcze bardziej, gdyż utracą jednego z groźnych rywali.

Mecz ten nie będzie należał do łatwych. W szeregu Zjednoczonych zobaczymy takich pię-

ściarzy jak: Józwiaka, Leczkowskiego, Sowińskiego i Wiklińskiego, których zalicza się do grona czołowych rękawic Polski. Spodziewamy się, że drużyna „Zielonych” po niedzielnym sukcesie w mistrzostwach indywidualnych POZB, w których zajęła pierwsze miejsce, zdobędzie się na wysiłek i udowodni, że sport pięściarski w grodzie Przemysława wraca do swej przedwojennej formy.

Jaki będzie ostateczny skład Warty, w tej chwili jeszcze nie wiadomo, gdyż jeden z najbardziej doświadczonych sportowców, kierownik sekcji p. Suszczyński, jak i kierownik techniczny p. Masłowski, któremu Warta zawdzięcza w dużej mierze ostatnie sukcesy, rozważają wszelkie za i przeciw i wystawiają taki skład, który będzie w stanie odnieść pewne zwycięstwo nad drużyną bydgoską. (i)

„Zieloni” wyszli na boisko

Po długiej przerwie zimowej piłkarze poznańskiej Warty po raz pierwszy wyszli ubiegłej niedzieli na boisko, by w meczu treningowym wypróbować swą kondycję. Spotkanie pierwszej drużyny z zespołem rezerwowym zakończyło się po godzinnej walce zwycięstwem drużyny reprezentacyjnej w stosunku 4:1 (2:1). Sam mecz poprowadzony został w szybkim tempie, przy czym stwierdzić trzeba, że kondycja u wszystkich zawodników była jak na początek sezonu zadawalająca. Niezbyt szczęśliwie rozpoczął się start dla Kaczmarka, gdyż odnowiła mu się kontuzja zeszłoroczna i wątpimy, czy kierownictwo Warty będzie go mogło użyć w ciężkich bojach eliminacyjnych, które czekają Wartę w najbliższym czasie. Bramki dla 1 drużyny uzyskali: Czapczyk, Kaźmierczak, Malcherek i Genedera po jednej, dla pokonanych zaś Muszyński.

Jak nas zapewnia kierownik sekcji p. Piecho-

Nowe władze sekcji motocyklowej KKS-u

Pod koniec ub. mies. odbyło się w Poznaniu walne zebranie autonomicznej sekcji motocyklowej K. K. S. przy ul. Kolejowej 4a. Zebranie zagalęł prezes sekcji p. Kolyzko, po czym wybrane prezydium rozpoczęło obrady. W skład nowego zarządu weszli: prezes sekcji dr Schnütter, wice-prezesi Zbytkowski i nac. Świerczewski, sekretarz Bartkowiak, z-pca sekretarza Ziółkowski, skarbnik Świdziński, z-pca Jankowski. Kpt. sportowy Cynka, z-pca Wiśniewski, kpt. turystyczny Jankiel, z-pca Szejkowski, chorąży — Simiński.

Przed sezonem kajakowym

(kt) W dniu 2 bm. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie Klubu Kajakowców z r. 1928, na którym uchwalono nowy statut, oraz wręczono członkom dyplomy za zajęcie czołowych miejsc w mistrzostwach okręgu poznańskiego i w regatach Pomorza—Poznań. Równocześnie wręczono dyplom prezesa honorowego p. Kulczakowi.

(kt) Przy Klubie Kajakowców z r. 1928 utworzona została sekcja pań, sekcja motorowa i sekcja żaglowców, poza istniejącymi już: sekcją regatową i turystyczną.

(kt) W myśl nowego regulaminu Międzynarodowego Związku Kajakowego nie zostaną w przyszłości dopuszczone do regat kajakowych składaki. Składaki zakwalifikowano do klasy turystycznej.

Pierwsze spływy składaków o mistrzostwo Polski w bieżącym sezonie odbędą się na rzekach górskich, a zakwalifikowani mistrzowie wysłani zostaną na mistrzostwa Europy, które odbędą się w okresie jesiennym w Szwajcarii.

KOMUNIKATY SPORTOWE

Sekcja pływacka K. S. Warta komunikuje, że po wzniesieniu otwartych krytej pływalni z dniem 6 marca br. treningi odbywać się będą regularnie w każdy wtorek i czwartek od godz. 19-tej pod kierownictwem kapitana sportowego kol. Krajczewskiego.

K. S. „Zjednoczeni” Poznań podaje, że treningi sekcji piłki nożnej rozpoczynają się we wtorek, dnia 11 bm., o godz. 19-tej do 21-szej w sali gimnastycznej 8 Szkoły Powszechnej przy ul. Słowackiego 56/58. Przybycie wszystkich zawodników obowiązkowe.

III-el Sejmik Wioślarski odbędzie się na przystani Bydgoskiego Towarzystwa Wioślarskiego przy ZWM w Bydgoszczy przy ul. św. Floriana 6, w niedzielę, dnia 23 bm., o godz. 9.30.

Wszystkie Towarzystwa wioślarskie, należące do PZTW proszone są o wydelegowanie swych przedstawicieli, którzy przedłożyć winni pisemne pełnomocnictwa. Równocześnie zawiadamiamy, że zgłoszenia na zarezerwowanie noclegów należy składać najpóźniej do dnia 18 bm. do sekretariatu PZTW — Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 4.

W niedzielę 9 marca 1947 zasnęła w Bogu po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św. moja najdroższa matka, moja najlepsza teściowa, nasza ukochana siostra, kuzynka i ciocia ś. p.

Maria z Golkich Czarzewska

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 13 bm., o godz. 11.15 z kaplicy cmentarnej w Górczynie. Msza św. odprawiona zostanie w sobotę 15 bm. o godz. 7.30 w kościele św. Michała na Łazarzu.

W głębokim żalu pograżeni
córka, zięć i rodzina

Poznań, Siemiradzkiego 10. m. 3. 12253

Dnia 8 marca 1947 zasnęła w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza matka, ś. p.

Balbina Bartczakowa

przeżywszy lat 84.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 12 bm., o godz. 11.30 z kaplicy cmentarnej na Górczynie. Msza św. odprawiona zostanie w czwartek, dnia 13 bm., o godz. 7.30 w kościele parafialnym św. Michała na Łazarzu.

W ciężkim smutku pograżeni
syn oraz córka St. Biłska.

Poznań, Kanałowa 8, m. 8. 12270

ZRZESZENIE PRZEMYSŁU GASTRONOMICZNEGO
WOJEW. POZNAŃSKIEGO
ODDZIAŁ POZNAŃ I POW.

podaje do wiadomości swoim członkom, że zebranie plenarne Zrzeszenia odbędzie się w wtorek, 11 marca o godz. 16-tej u koł. Hoffmanna przy ul. Wierzbiciele 20.

Na porządku dziennym sprawa podatku od spożycia. 12056

Dnia 9 marca 1947 r. zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza droga matula, córka, siostra i teściowa, ś. p.

z Madyńskich

Cecylia Żakowa

przeżywszy lat 44.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 13 bm. o godz. 8.30 w Puszczykowie.

W głębokim smutku pograżeni
mąż, córki, rodzice, brat i zięć

Puszczykówko, Gdynia, Jelenia Góra. 12246

W dniu 9 marca 1947 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy, ukochany mąż, nasz ojciec, ś. p.

Jan Wabiński

w 62 roku życia.

Ekspozycja zwłok odbędzie się w czwartek, dnia 13. 3. 47 o godz. 10-tej do kościoła parafialnego w Sierakowie, po Mszy św. odprowadzenie zwłok na cmentarz.

W ciężkim smutku pograżeni
żona z córkami

Sieraków
Osobnych zawiadomień nie wysyła się. 12390

PAŃSTWOWA Fabryka Wyrobów Stolarsko-Budowlanych Wrocław, ul. Opolska 178/182, przyjmuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres stolarstwa budowlanego. 3-212

Chmielowski
POZNAŃ
STARY RYNEK 48
TEL. 23-39
DĄBROWSKIEGO 5
2-560

Wille
jedno- lub dwumieszkańcowa z mieszkaniem wyjętym spod ustawy o kwaterekach
KUPIE
Oferty Biuro Ogłoszeń „PAR” Ratajczaka 7 pod 3.160. 11547

Woski, stearynę, tuszczę, wszelkie artykuły chemiczne, placę najwyższe ceny. Wytwórnia „Stoń”, Kantaka 7. 11768

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę śp

Leonowi Olenderczykowi

odprowadzając drogę nam zwłoki na miejsce wiecznego spoczynku, Cechowi Tapicarskiemu, Delegacji Izby Rzemieślniczej, wszystkim Kolegom. Krewnym i Znajomym za liczne dowody współczucia, złożone wieńce i kwiaty, składam serdeczne

„Bóg zapłać”

żona z dziećmi 12243

Dnia 9 marca zasnęła w Bogu po krótkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św., mój mąż, nasz ukochany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Franciszek Smoczyński
mistrz ślodlarsko-tapicarski
powstańca Wlkp. 1918/19

przeżywszy lat 70.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 12 marca 1947 r. o godz. 10.30 na cmentarz parafialny w Rakoniewicach.

W smutku pograżeni
żona, córki, synowie, zięciowie
synowa i wnuczki

Rakoniewice, ul. Pocztowa 19 12396
Poznań, Szczepankowo, Ostród, Wrocław

Rentgen, diatermie, Pantosłaty Kwarcówki, „Solluxy”
APARATY I CZĘŚCI
Sprzedaż, naprawa, zamiana
„Zetha” Bytom
Brzezińska 3 - telef. 23-02 3-207

Żelazniaka
na kierownika sklepu zaangażuje zaraz.
Gminna Spółdzielnia „SAMOPOMOC CHŁOPSKA”
Krzywlin, pow. Kościan 12350

Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów ogłasza
przetarg nieograniczony
na wykonanie krat rozsuwanych dla zabezpieczenia okien w gmachu Obwodowego Urzędu Poczty, Poznań 1.

Ślepe kosztorysy, szczegółowe warunki oraz potrzebne informacje otrzymać można w gmachu Dyrekcji przy ul. Waly Zygmunta Augusta nr 8 pokój nr 102 w godz. 8—10-tej codziennie.

Wypełnione kosztorysy w zalakowanych kopertach, bez nadruku firmowego z napisem: „Oferta na wykonanie krat rozsuwanych w gmachu Urzędu Pocztoowego Poznań 1”, należy złożyć do skrzynki ofert w wejściu do gmachu Dyrekcji do dnia 20 marca 1947 r. godz. 10-ta.

Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia o godz. 12-tej.

Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyny, bez zobowiązania poniesienia jakichkolwiek odszkodowań, prawo częściowego skorzystania z oferty i wolnego wyboru oferenta. 3-247

Ogłoszenie o przetargu

Zarząd Centralny Państwowych Nieruchomości Ziemijskich w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 15 ogłasza przetarg nieograniczony i zwyża do składania ofert pisemnych na dostawę:

- 50 puszek jednokilogramowych farby do powielacza;
- 5.000 arkuszy podwójnych papieru kancelaryjnego w kratkę;
- 5.000 arkuszy podwójnych papieru kancelaryjnego w linie;
- 5.000 arkuszy kalki maszynowej;
- 1.000 arkuszy kalki ołówkowej;
- 20.000 sztuk kopert normalnej wielkości;
- 2.500 sztuk kopert średnich Din A 5;
- 2.500 sztuk kopert dużych Din A 4;
- 500 sztuk segregatorów;
- 1.000 teczek do zawieszania (zawieszki do segregatorów);
- 20 taśm do maszyn 16 mm;
- 3.000 sztuk wosków (matryce do powielacza);
- 100 pudełek naboju do zszywaczy i innych artykułów biurowych.

Warunki przetargu.

- W ofercie należy szczegółowo opisać oferowany towar oraz podać ceny i termin dostawy, z ewent. dołączeniem wzorów.
- Oferta może opiewać na wszystkie wyszczególnione wyżej towary, lub na ich część.
- Zarząd Centralny P. N. Z. zastrzega sobie prawo swobodnej oceny oferty, zmniejszenia ilości dostawy jak również podziału jej między kilku oferentów oraz unieważnienia przetargu bez podania powodów.
- Oferty, w zapieczętowanych i zalakowanych kopertach, z napisem „oferta na dostawę materiałów pisemnych” należy składać do dnia 20. 3. 1947 godz. 12-ta włącznie do Wydziału Gospodarczego Zarządu Centralnego P. N. Z. Poznań, ul. Ratajczaka 15, pokój nr 8.
- Przetarg rozpocznie się w dniu 20. 3. 47 r. o godz. 13-tej w lokalu wyszczególnionym w punkcie 4.
- Do oferty należy dołączyć kwit na złożone wadium w wysokości 1% ogólnej ceny oferowanych przedmiotów. Wadium należy wpłacić do Kasy Zarządu Centralnego P. N. Z. w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 15, pokój nr 28. 3-248

Za nadesłane nam życzenia i kwiaty z okazji naszego ślubu i Srebrnych Godów rodziców wszystkim krewnym i znajomym składamy staropolskie

„Bóg zapłać”

Marian i Wanda Kaczmarkowie
Bronisław i Kazimiera Pawłowscy
Poznań, Różna 21. 12362

„Technika Mleczarska”
specjalny magazyn artykułów technicznych dla mleczarstwa, serowarstwa i jajczarstwa.
Poznań, Stary Rynek 76 Telef. 87-87
Zakup Sprzedaż
Otwarcie wkrótce!!!

Zarząd Miejski M licZ
sprzeda w drodze przetargu
1) generator Typ. 3 fazy Nr 36 A Volt 00 X230 Amp. 171,5 cos. 0,8 Częst. 50. Moc 96 kw. obrotów 1.000.
2) pas skórzany — potrójnie klejony długość 14,5 m szerokość 0,18 m grubość 25 m/m.
Oferty składać należy do dnia 1. 4. 1947 r. Otwarcie ofert nastąpi dnia 2. 4. 1947.

Burmistrz (Follprecht)

Potrzebni od zaraz samodzielni

księgowi - bilansiści

do zakładów fabrycznych na Ziemi Lubuskiej. Warunek: znajomość księgowości przebitkowej i jednolitego planu kont. Informacji udzieli Zjednoczenie Przemysłu Materiałów Budowlanych Okr. Poznańskiego, Poznań, ul. 3-go Maja 5. 12353

2 farmaceutów
przyjmie zaraz
APTEKA UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ w Poznaniu.
Zgłoszenia przyjmuje Sekcja Personalna U. S., ul. Dąbrowskiego 12, pok. 207. 3-236

Poważne przedsiębiorstwo państwowe - handlowe przyjmie natychmiast:

- SAMODZIELNEGO KORESPONDENTA z dłuższą praktyką handlową w branży żelaznej na stanowisko referenta w Wydziale sprzedaży.
- KALKULATORA FAKTURZYSTY
- SPEDYTORA TRANSPORTOWCA

Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i referencjami do Administracji „Słowa Polskiego”, Wrocław, ul. Krupnicza 13, pod „Żelazo”. 3-159

Ogłoszenie przetargu

Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów w Poznaniu ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie prac blacharskich przy paczkarni przejściowej na Dworcu Głównym w Poznaniu.

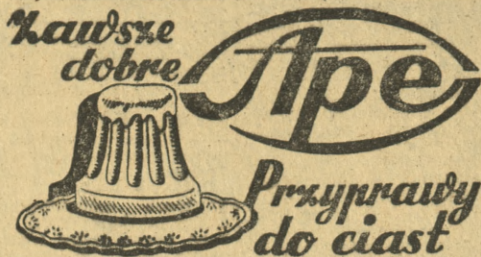
WYTWÓRNIA CUKIERKÓW

„LIDO“

poleca swoje wyroby

POZNAŃ, UL. STRZELECKA 25

telef. 13-47 12754

Przyprawy do ciast
PROSZEK · CUKIER · SMAKI · KORZENIE
PRZEDSTAWICIELSTWO:
NA m. POZNAŃ I WOJEWÓDZTWO
D/H NOWAKOWSKI I SKA
AL. MARCHOWSKIEGO 19
TEL: 41-62
SKŁAD KONSYGNACYJNY
11766

Kazimierz Adamski i Ska

otwieramy z dniem 18 marca 1947
Komisowy Skup i Sprzedaż Żywcia
przy Targowicy Rzeźni Miejskiej
w Poznaniu
Telefon 72-11

Samochód

osobowy

Ford V 8 (1940)

w pierwszorzędym stanie, prawie nowy, sprzedam z prawem własności.

Zakup-sprzedaż-naprawa wszelkich maszyn biurowych

ReMa

Poznań, Św. Marcin 5
Tel. 44-07

SZCZOTKI-PEŁZLE
WIELKOPOLSKA
HURTOWNIA
St. Stanowski
Poznań, Św. Marcin 50
telefon 13-74. 9246

E. KROMCZYŃSKI
STEMPLE
POZNAŃ
UL. ŚW. MARCINA

OGŁOSZENIA DROBNE

F. K. O.
v - 4499
Biuro Działu Ogłoszeń czynne w dni powszednie od 8-mej rano do 20-tej, w soboty od 8-mej rano do 18-tej w Poznaniu przy ul. Wyspiańskiego 10, I piętro.

Lekarskie

W środę przyjmuję również po południu od 15 do 17-tej. Dr Bernacki, lekarz-homeopata, Roosevelta 10. 9946

Woje posady

Apteka pod Orłem Działowo poszukuje magistra farmacji jako kierownika. Oferty warunkami kierować pod adresem W. Grajkowa, Działowo. 9928

Gospodynin na wyjazd do Gdyni, do dwójga osób, potrzebna od 1 kwietnia. Dobre warunki, posiada stała. Zgłoszenia tylko rutynowane sily. Poznań, Mazowiecka 59 m. 1, od godz. 17-19. 11609

DZIEWCZYNA uczelnicza, czysta, do prac domowych potrzebna zaraz. Zgłosz.: Gołębia nr 5, m. 22. 12328

Krawcy na duże sztuki mogą się zgłosić. Zakład krawiecki Fr. Ratajczaka 11, II p. W. Spychala. 11733

Wychowawczyni do trzech chłopców w wieku szkolnym potrzebna zaraz do Warszawy. Wymagane języki francuski, angielski i muzyka. Oferty z warunkami do Biura Ogłoszeń Pietraszek, Warszawa, ul. Wspólna 50, pod „Nauczycielka”. 3-165

Specjalistkę do urządzeń chłodzi natechniast poszukujemy. Warunki do omówienia na miejscu w Rybcentrale, Gorzów n. W. 3-187

Wykwalifikowaną dziewczynkę na stałą pracę poszukuje Wytwórnia Wyrobów Działyńskich, Poznań, ul. Klasztorna 26, II pr. 11851

Przedsiębiorstwo Budowlane W. Urbaniak, Poznań, Droga Debińska 10, przyjmie murarzy. 11864

Pomocnik krawiecki potrzebny zaraz. Jagiełły 3, m. 3. 11869

Pomocnik krawiecki potrzebny zaraz. Półwiejska 38 m. 6. 12161

Pracownika i pracownicę na gospodarstwo spieszenie. Warunki bardzo dobre. Adres wskaże „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.304. 11983

Ekspedientkę z branży włókienniczej, przyjmie zaraz. Oferty: „Par”, Ratajczaka nr 7, pod 3.274. 11962

Potrzebna samodzielna pomoc do prowadzenia małego gospodarstwa domowego i opieki nad dwójga dziećmi. Zgłoszenia: Orzeszkowej 9/11, m. 1. 11896

Rut nowany
Księgowy
poszukiwany. Miejskanie z oświetleniem zapewnione.
Gminna Spółdzielnia
SAMOPOMOC
CHŁOPSKA
Podstolice, pow. Środa. 12333

Marszantka zdolna potrzebna zaraz. E. Drygasowa, Focha 103. 12075

Krawcy, ręczniarka, uczennica na pierwszorzędną pracę męską potrzebni - Zakład krawiecki, Armii Czerwonej 5. 12170

Potrzebna zdolna krawcowa. „Ellen”, Kantaka 11. 12159

Panny do krawca na młarską pracę potrzebne. J. Rybarczyk, ul. Jasnogórska 21 (Górczyn). 12282

Chłopaka lub starszego człowieka do gospodarki przy młynie na dobrych warunkach przyjmie zaraz. Zgłoszenia: aleje Marcinkowskiego 15, zakład fryzjerski. 12247

Uczeń krawiecki potrzebny. Fr. Malchszak, mistrz krawiecki, Wierzblicze 43 m. 11. 12235

Gospośia samodzielnym gotowaniem, lekkie prace domowe, czysta, predka i solidna za dobrym wynagrodzeniem zaraz. Zupańskiego 18 m. 6. 12238

Krawcy
sily pierwszorzedne na damskie i męskie sztuki. Zgłoszenia: ZIELŃSKI, plac Wolności 4. 12279

Fryzjerka zdolna zaraz, posiada stała. Daszyńskiego 45. 12233

Fryzjerka, pensja lub procent. Dąbrowskiego nr 79. 12236

Poszukuje ręczniarkę w krawiectwie męskim. Zgłoszenia: ul. Niecała 12 m. 4. 12229

Młodsza sily biurowa do kasy potrzebna od 15 bm. Zgłoszenia tylko pisemne. M. Matuszewski Nast., Poznań, Focha 32. 12225

Gospośie starsza do jednej osoby przyjmie Betoniarńia „Cementol”, Oborniki, dworzec. 12216

Maszynistka biegła potrzebna zaraz do Państwowej Fabryki k. Zielonej Góry. Of.: „Gł. Wlkp.” nr 3-213.

Przychodnia dziewczyna lub samotna osoba może się zgłosić w środę pomiędzy 15-17. Andrzejewskiego 8 m. 5. 12211

Ekspedientka rzeźniacza - dzielna sily, jako wypożyczka na soboty zaraz potrzebna. Bracia Siewek, Poznań, Marsz. Focha nr 53. Szymkowiak, Poznań, Daszyńskiego 40, m. 31. 11951

Panienska
inteligentna do 3 dziecisk - za do- brym wynagrodzeniem potrzebna zaraz. - Oferty „Głós Wielkop.” nr 12183.

Uczelnicza zdrowa dziewczyna z gotowaniem przyjmie zaraz. Piekarnia, Górski, Śródka 3. 12205

Uczeń piekarski może się zgłosić - pozamięscowy. Piekarnia, Matejki 66. 12204

Krawcowa potrzebna zaraz. Teatr Nowy, Dąbrowskiego 5. 12214

Majstra na roboty budowlano-drogowe poszukuje na dobrych warunkach - Przedsiębiorstwo budowl.-drogowe, inż. E. Walczak, Szczecin, Śląska 9. 12260

Służąca z gotowaniem potrzebna do lekarza. Mielżyńskiego 11 m. 3. 12197

Panienska potrzebna. Skład skór, M. Focha 77. 11814

Chłopiec do posyłek zaraz potrzebny. „Mały Bazar”, Paderewskiego 11. 3-234

Sily biurowa, początkująca, zaraz potrzebna. „Mały Bazar”, Paderewskiego nr 11. 3-235

Kilku krawców na duże i małe sztuki przyjmie Spółdzielnia Spożywców Prac. P. Z. U., ul. Jackowskiego 22. 3-245

KRAWCÓW damskich oraz KRAWCÓW, sily kwalifikowane przyjmie zaraz Krawiectwo damskie, Kantaka 1, m. 7. 12260

Potrzebna zaraz dziewczyna na do pracy domowej. Grobla 17, skład. 12373

Potrzebny pomocnik stolarski. Zgłoszenia zaraz. Oferty: „Czytelnik”, Daszyńskiego 48, m. 19. 12378

Uczeń krawiecki potrzebny. Lewandowicz, Rzeczypospolitej 9. 12357

Uczennica potrzebna. - Skład papieru, Wodna 13. 12363

SILE BIUROWA, pisząca na maszynie przyjmie. Zgłoszenia pisemne z życzytelnią i poleceniami HURTOWNIA „WITA” Poznań, Zamkowa nr 6. 12336

Pomocnik krawiecki na duże sztuki zaraz. Lewandowicz, Rzeczypospolitej 9. 12356

Dziewczyna restauracyjna potrzebna zaraz. Restauracja, Św. Marcin 49. 12361

Gospośia ze spaniem potrzebna. Wielkie Garbary nr 25. 12364

Krawcowa samodzielną na konfekcje dziecięca potrzebna. Stowackiego 24, m. 7. 12370

Krawcy
na stałą pracę potrzebni zaraz.
A. LUPA,
Bukowska nr 11a. 12381

Dziewczyna do prac intrologatorskich zaraz. Tyliński i Radolonek, plac Wolności 2. 12343

Panienska do lekkich prac domowych potrzebna. - (Możliwość wyuczania się szycia). - Adres wskaże: „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.407. 12347

Stolarski pomocnik i uczeń potrzebni zaraz. Zakład Stolarski, Mielżyńskiego 25, II podwórce. 12353

Krawcowa domowa zaraz. Wroniecka 14, 2 razy dzwonić. 12314

Pomoc domowa potrzebna zaraz. - Słowackiego 17, m. 14. 12321

Pomocnica domowa spleśnie potrzebna. Patrona Jackowskiego 9, m. 7. 12322

Pomoc domowa potrzebna zaraz, wiek 40-50 lat. - Szkolna 10, m. 7. 12287

Planista(ka) może się zgłosić. Teatr Aktora i Lalki w Poznaniu, Św. Marcin 8, II p., w godz. od 11-13. 12289

Potrzebna gospośia. Dobre warunki. Śniadeckich nr 18, m. 3. 12294

Maszyniarka, znająca dokładną pracę. Zgłoszenia 17-19. Pracownia czapek, M. Focha 98. 12324

Przychodnia młodszą do lekkich prac domowych zaraz. Zgłoszenia 17-19. - Pracownia czapek, M. Focha 98. 12325

Spółdzielnia Wydawnicza „CZYTELNIK”
Wydział Kolportażu w Poznaniu
poszukuje
pracowników
w wieku od 18 do 25 lat z własnymi rowerami.
Zgłoszenia osobiste przy ul. Daszyńskiego 45. 12178

Szuka posady

Księżkowi z długoletnią praktyką, biegły w księgowości na maszynę Elitot - Fisher zmieni posadę 1. 4. 47 r. Wyczerpujące oferty uprasza do „Głosu Wielkop.” nr 11560.

Szofer-montar 18-letnią praktyką szuka posady - miejscowość obojętna. Of.: „Głós Wielkop.” nr 11574.

Księgowy-bilansista, drogista, starszym wieku, przyjmie posadę księgowego, magazyniera itp. Of.: nr 77 „Czytelnik”, Armii Czerwonej 1. 12154

Ekspedient branży spożywczej (kurs handlowy). Oferty nr 791 „Czytelnik”, Armii Czerwonej 1. 12188

Kreślacz techniczny poszukuje pracy. Of.: „Głós Wielkopolski” nr 12187.

Ogrodnik, żonaty, dłuższą praktyką, szuka samodzielnej posady. Oferty: „Głós Wielkop.” nr 12072.

Urzednik gospodarczy szuka posady zaraz lub 1. 4. 1947. Długoletnia praca w gospodarstwach hodowlanych, świadectwa bardzo dobre. Oferty „Głós Wielkopolski” nr 11837.

Szwajcar, dojarz, specjalista wychow ciętł, 19 lat praktyki, poszukuje pracy z rodziną, najchętniej majetności. - Oferty „Głós Wielkopolski” nr 11789.

Poszukuje pracy do sprzątania biur przed południem. Of.: „Gł. Wlkp.” nr 12221.

Kowal-szofer obeznany w ślusarstwie maszynowym, 15 lat praktyki, przyjmie posadę. Oferty: „Gł. Wielkopolski” nr 12209.

Obowiązkowa poszukuje pracy do 8 godz. dziennie. Of.: „Gł. Wlkp.” nr 12194.

Student Akademii Handlowej przyjmie pracę biurową. Oferty: „Głós Wielkopolski” nr 12266.

Ogrodnik, lat 43, żonaty, praktyki 21, dzielny fachowiec, specjalność hodowla wczesnych warzyw pod szklarnią oraz w polu, kwaciarstwo, szkółkarstwo, pszczeńnictwo, dobre świadectwa, pracowity, sumienny, szuka posady na majątku zaraz lub od 1 kwietnia 1947. Oferty proszę „Głós Wielkopolski” nr 3-241.

Pracznica czysta i uczciwa poszukuje pracy. Łukasiewicz 2 m. 9. 12282

Osoba czysta szuka prania. Adres wskaże: „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.389. 12334

Panna uczciwa i pracowita znająca się doskonale na pracy domowej przyjmie pracę w szlachetnym i uczciwym domu za skromnym wynagrodzeniem. Oferty: „Głós Wielkop.” nr 12264.

Włodarz podwórzowy, żonaty, średni wiek, kilka lat praktyki, energiczny, sumienny, dobre świadectwa, poszukuje posady w majątku 1 kwietnia 1947 lub później. Oferty proszę „Głós Wielkop.” nr 3-242.

Lekcji matematyki zakreślić gimnazjum udzieli student. Oferty: „Głós Wielkopolski” nr 12196.

Tańców nowoczesnych wyuczam. Antoszevska, Półwiejskich 5a, m. 15 (Willa). 12279

Korespondencyjne kursy Księgowości. Informacje: Lublin, skr. poczt. 105. 3-208

Tadzio! Wróć do matuli - Szczecin. 12068

Halo uwaga! Akumulatory motocyklowe, samochodowe i radiowe, żelazka, kucharki elektryczne i termosy, grzałki elektryczne i ponczoski do gazu poleca „Emka”, Wrocławska nr 39, tel. 26-32. 11967

Brunetka z prawej łoży parter, napotkana dwukrotnie 7. 3. (piątek) godz. 17-19 Teatr Polski, przona jest o spotkanie - lub podanie swego adresu. - Brunet w brzojowej marynarce i butach. Pisać: Post-Res-tante „Zbych” Poznań 1, zwykła. 12278

Radioaparaty - wszelki sprzęt elektrotechniczny, instrumenty muzyczne, akordiony oraz fortepiany, gramofony i płyty w pierwszorzędym stanie, rowery, maszyny do szycia i pisania kupuje i sprzedaje „Emka”, Poznań, ul. Wrocławska 39, tel. 26-32. Własna warsztat naprawy. 11970

Obelgę rzuconą na p. Franciszka Pajko, Nowa Wieś, odwoluje. Franciszek Janek, Franowo, poczta Poznań. 12292

Obelgę rzuconą na obywat. Marię Radziakę, Chodzież, al. Kościuski 14, cofam i przepaszam. Maksymilian Drzewiecki, Chodzież, al. Kościuski 14. 3-229

Wstęgi do wienców. J. Zachławska, Poznań, aleje Marcinkowskiego 16, I pr. (mar. Marcina). Tel. 14-94. 3-241

Piekarz (mistrz), lat 33, dobry fachowiec, poszukuje pracy, najchętniej charakterze piecowego. - Oferty „Głós Wielkop.” nr 12298.

Stelmach, dzielny w swym zawodzie, z 25-letnią praktyką i własnymi narzędziami, poszukuje posady od 1. 4. 1947 na majątku państwowym. Adres wskaże „Głós Wlkp.” nr 3-240.

Uczennica chce się wyuczyć szycia. Oferty: „Gł. Wielkopolski” nr 12222.

Tańców nowoczesnych wyuczam Adela Szczurkówna, Jan Szcurek, aleje Marcinkowskiego 2a, parter. 11834

Kursy pisanja na maszynie ślepą metodą, wszystkie palcami. Piotr Pieprzycki, Poznań, al. Marcinkowskiego 26, tel. 23-62. Dla zamiejscowych kursy listowne. 10736

Kursy stenografii i pisanja na maszynie. Wpisy: Kursy Handlowe, pl. Wolności 2. 11302

Kto udzieli lekcji języka angielskiego dziewczynce 11 lat, posiadającej początki. Zgłoszenia: telefon 24-46. 11830

Osobiste

Radioodbiorniki, lampy radiowe, żarówki, anody, akumulatory, baterie, płyty. Sprzedaje - kupuje „Radiomechanika” - Poznań, Św. Marcin 25, Telefon 12-38. 10719

Kamienice - Wille - Domy - Parcele - Gospodarstwa - Okazyjnie poleca. Transakcje przeprowadza fachowo, solidnie i dyskretnie - Firma „UNION”, Poznań, Rzeczypospolitej 4. 10907

Radioodbiorniki sieciowe, baterie, lampy radiowe, akumulatory, baterie, płyty gramofonowe, najtańszej Dom Radiowy, Św. Marcin 45a, warsztat naprawy. 11359

Centrala Galanterii, Kielece, plac Wolności 8, poleca towary galanteryjne i wyroby kosmetyczne. Na żądanie cenniki. 11112

Sypialnia brzożowa korzystnie, Św. Marcin 75, Komis. 11346

Psa (Alaska) silnego, czujnego sprzedam. Oferty: „Głós Wielkop.” nr 12234.

Kuchnię nową, ręczną pracą solidną. Daszyńskiego 29 m. 7. 12230

Sprzedam wózek dziecięcy w dobrym stanie - ul. Matejki 60 m. 9. 12226

Sypialnię z urządzeniem pokojowym sprzedam. Adres wskaże „Głós Wielkopolski” nr 12224.

Platformę 4 tony okazyjnie sprzedam na kołach wojskowych. Adres wskaże „Głós Wielkop.” nr 12223.

Bufoł, stoł, krzesła sprzedam. Kosiańskiego 12 m. 1. 12220

Sprzedam sportkę. Różana 10 m. 2. 12215

Sprzedam parcelę rozpoczętą budową. Of.: „Głós Wielkopolski” nr 12207.

Dwa konie i platforma ogumowana. Małeckiego 36 m. 2. 12206

Adapter, zmienny. Grudzień 64 m. 10, od 15-tej. 12203

Parcelę narożnikową Willa pod wille sprzedam zaraz. Szwajcarska 20 m. 5. 12202

Kamienicę czteropiętrową centrum, wolne mieszkanie, sprzeda gospodarz, ul. Szwajcarska 20. 12200

Wylegarnię elektryczne na 105 jaj sprzedam. Adres wskaże „Głós Wielkopolski” nr 12193.

Wleczura owczarka (8 miesięcy) i 2 łózka z matercami sprzedam. Bukowska 61 m. 2. 12255

Okazja!!!
Kamienicę
5-piętrowa, żelazobeton, rok budowy 1936, w centrum Gdyni, 3 salkami 14x6, mieszkanca 4-pokojowe komfortowe, z dwiema amerykańskimi marki „Otis”, z powodu wyjazdu sprzedam. Poznań, ul. Kościelna nr 16, m. 2. 12302

Planina, fisharmonie, poleca korzystnie Poznański Skład Planin, Ogrodowa 1, przy narożniku Półwiejskiej. 10115

Materace, rami sprężynowe, tapczany - Wrześniewicz, Ratajczaka 7, I pr., tel. 36-31. 10737

Puchowe poduszki do pudrowania, taśmy puchowe do pantofli, szlafroków poleca Wytwórnia Wyrobów Puchowych, Loth - Adamska, Radom, Żorawia 8. 3-16

Radioodbiorniki, lampy radiowe, żarówki, anody, akumulatory, baterie, płyty. Sprzedaje - kupuje „Radiomechanika” - Poznań, Św. Marcin 25, Telefon 12-38. 10719

Kamienice - Wille - Domy - Parcele - Gospodarstwa - Okazyjnie poleca. Transakcje przeprowadza fachowo, solidnie i dyskretnie - Firma „UNION”, Poznań, Rzeczypospolitej 4. 10907

Radioodbiorniki sieciowe, baterie, lampy radiowe, akumulatory, baterie, płyty gramofonowe, najtańszej Dom Radiowy, Św. Marcin 45a, warsztat naprawy. 11359

Centrala Galanterii, Kielece, plac Wolności 8, poleca towary galanteryjne i wyroby kosmetyczne. Na żądanie cenniki. 11112

Sypialnia brzożowa korzystnie, Św. Marcin 75, Komis. 11346

Psa (Alaska) silnego, czujnego sprzedam. Oferty: „Głós Wielkop.” nr 12234.

Kuchnię nową, ręczną pracą solidną. Daszyńskiego 29 m. 7. 12230

Sprzedam wózek dziecięcy w dobrym stanie - ul. Matejki 60 m. 9. 12226

Sypialnię z urządzeniem pokojowym sprzedam. Adres wskaże „Głós Wielkopolski” nr 12224.

Platformę 4 tony okazyjnie sprzedam na kołach wojskowych. Adres wskaże „Głós Wielkop.” nr 12223.

Bufoł, stoł, krzesła sprzedam. Kosiańskiego 12 m. 1. 12220

Sprzedam sportkę. Różana 10 m. 2. 12215

Sprzedam parcelę rozpoczętą budową. Of.: „Głós Wielkopolski” nr 12207.

Dwa konie i platforma ogumowana. Małeckiego 36 m. 2. 12206

Adapter, zmienny. Grudzień 64 m. 10, od 15-tej. 12203

Parcelę narożnikową Willa pod wille sprzedam zaraz. Szwajcarska 20 m. 5. 12202

Kamienicę czteropiętrową centrum, wolne mieszkanie, sprzeda gospodarz, ul. Szwajcarska 20. 12200

Wylegarnię elektryczne na 105 jaj sprzedam. Adres wskaże „Głós Wielkopolski” nr 12193.

Wle

Sprzedam sportkę bliźniąt. Rynek Łazarski 11 m. 11. 12191

Piece gazowe do gotowania oraz pieczenia, korzystnie sprzedam. Dębica, Golezowska 22 m. 2. 12276

Super Telefunken 5-lamp. magiczne dobre lampy silny piękny ton sprzedam — 28.000 zł. Czesława 9 m. 5. 16-18-tej. 12269

2 fraki, 2 komplety materyj sprzedam. Of.: „Głos Wielkopolski” nr 12271.

Szafę pancerną, betonową, bardzo silną, stosowaną dla zegarmistrza, jubilera, sprzedam. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.382.

Łóżecko metalowe. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.387. 12332

Kamienica nowa, 6 lokatorów, cena 750 000, sprzeda Metelski, św. Marcin 13. 12338

Kamienica składami — 1800 000000 wgl. idealna połowę sprzeda Metelski, św. Marcin 13. 12340

Sprzedam radioaparat. Ul. Umińskiego 25, m. 9. 12284

Dom piętrowy, składem, parcelą morg., na przedsięwzięciu większym mieście przy wpłacie 250 000 zł sprzeda Tomczak, Półwiejska 9b, m. 17, podwórze. 12252

Restauracja urządzeniem, mieszkaniem, ogród, przy Poznaniu, dobra komunikacja, 90 000; piekarnia urządzeniem, mieszkaniem, 120 000, spiesznie sprzeda Nowak, Wyspiańskiego 16, m. 1, tel. 78-71. 12192

Zegarek na rękę markowy, złoty, kupię zaraz. Telefon 23-57. 11870

Konie na rzeź kupuję stale. Płacę najwyższe ceny. Samochód transportowy do dyspozycji. — Rzeźnictwo końskie Ignacy Nowak, Poznań, Daszyńskiego 26, telefon 21-10 i 21-11. 11492

Kupuję taśmy, różne kolory, do obuwia, M. Ardenka, Wrocławska 15, skład obuwia. 12195

Woskówki, farby do powielaczy, kalki maszynowe, taśmy, maszyny do pisania i liczenia, powielacz kupuje Wacław Rohowski i Ska, Poznań, Mielżyńskiego 18, tel. 43-25. 12123

Pieniądz

Posiadam 250 tys., przystąpię do współpracy i spółki. Oferty „Głos Wielkopolski” nr 12248.

Retnowy zakład przemysłowy do wydzierżawienia, sprzedaję lub spółki. Władomości: Poznań, Stowaczkogo 38, m. 7. 12217

Wolne lokale

Ubikację śródmieście, — Hurt. Wyt. odstąpię, zwrot kosztów. Adres wskazać „Głos Wielkop.” nr 12280.

4 pokoje kuchnią i ogródem zaraz odstąpię Puszczykowo. Oferty „Głos Wielkopolski” nr 12231.

Uczennice szkolną przyjmę na pokój, Wilda. Oferty „Głos Wlkp.” nr 12223.

4-pokojowe mieszkanie — komfort, wypalanej willi, na własny remont odda Juska, Kordeckiego 26 — Górczyn. 12210

Uguby

Unieważniam zagubioną kartę rejestracyjną RKU Nowy Tomisz na nazwisko Stanisław Kunka, Zbąszyń, Poznańska 35. 3-120

Unieważniam kartę rejestracyjną RKU i zameldowania Baltazar Makowski, Wschowa, Czarlena 4 3-169

Unieważniam kartę ewakuacyjną. Michał Gólka, Wschowa, Świdnica 95. 3-168

Wilk zagał, maści tasnej. Zwrot za wynagrodzeniem. Mickiewicza 12, m. 12. 11795

Zgubiony wykaz deputatu opałowego i naftowego unieważniam. — Stanisław Trompa. 11935

Zgubione zameldowanie milicyjne, kartę RKU Poznań, prawo jazdy, legitymację PPS, legitymację służbową S. C. L., kartę rejestracyjną na wóz nr E. 55-074, zaświadczenie W. U. S. na nazwisko Wincenty Olejnik unieważniam. Zwrot wynagrodze. Kolejowa 46, m. 22. 12232

Unieważniam kartę rejestracyjną RKU na nazwisko Czesław Kofnyrt, ur. 10. 5. 1920 r. 12227

Unieważniam skradziony dowód osobisty, kartę rejestracyjną i losy z kolektury nr 1773 i 18804 na nazwisko Helena Skrzypczak, Nad Wierzbakiem 31, m. 2. 12245

Unieważniam zagubioną kartę rejestracyjną, wystawioną przez RKU Poznań na nazwisko Edmund Kajan. 12219

2 POKOJE Z KUCHNIĄ za zwrotem kosztów remontu **POSZUKUJE.** Oferty: Biuro Ogłoszeń „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.394. 12337

Zginiął pies wilk. Proszę o zwrot za dobrym wynagrodzeniem. Poznańska 46/48 m. 5. 12374

Zgubioną kartę R.K.U. Poznań unieważniam. Czesław Rządkiwicz. 12312

Kartę rowerową na 476 — wystawioną na nazwisko Leon Nowaczyk zam. w Strzyżewie, powiat Jarocin — dnia 2. 10. 45 unieważniam. 3-230

Unieważniam tymczasowy dowód osobisty nr 23 Pyzdry na nazwisko Maria Walentowicz. 3-231

Zagubioną legitymację Ubezpieczalni Społecznej unieważniam. Stefan Stachowiak, Poznań, ul. Staszica 24 m. 5. 12286

Unieważniam pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych nr 16333. Kazimierz Jastrząb. 12384

Unieważniam kartę rej. R.K.U. Szamotyły oraz kartę rowerową na nazwisko Stanisław Białka zam. Górka pow. Oborniki. 12293

Unieważniam książeczkę wojсковą R.K.U. Szecełnek na nazwisko Piotr Lewczyk zam. Jakubowo pow. Wągrowiec. 3-238

Unieważniam zagubioną kartę rozpoznawczą, metrykę, zaświadczenie i skierowanie P. U. R. z Rzeszowa na nazwisko Stefania Szczepaniak. 3-233

Powozu do ślubu, chrztu poleca „Transport”. Wierzbęgiec 39 m. 7. 12001

Naprawa zegarków precyzyjnych i wszelkich mechanizmów zegarowych. Inż. Juliusz Meus, Konopnickiej 20, m. 2 obok ul. Śniadeckich. 11709

Fortepian, skrzydło, dobrym stanie, sprzedam. Of. „Głos Wielkop.” nr 3-243.

Z powodu choroby sprzedam dobrze prosperującą mechaniczną pracownię obuwia. Adres wskazać „Gł. Wielkopolski” nr 12372.

Buty oficerskie nr 41, jak nowe, sprzedam. Garncarska 10, m. 8. 12359

Plaszcz przejściowy przedwojenny oraz dwa kupony ubraniowe sprzedam. Ratajczaka 11a, m. 115. 12368

Szafa do rzeczy, dywan, korzystnie sprzedam. Stolarska, Mostowa 37. 12371

Cholewarska — leworamienna maszyna szewska, stópka butelkowa Singera. Bukowska 17, Grabus (suterena). 12341

Gromnice, świece poleca Wytwórnia świec, ul. Dąbrowskiego 79. 12345

Sprzedam złoty pierścień i zegarek. Adres wskazać „Głos Wielkop.” nr 12310.

Kamienicę komfortową przy Słowackiego, 4500 000, sprzedam. Gruszczyński — Wawrzyniaka 22. 12316

Motocykl, 250 cm, NSU, nożne biegi, sprzedam. Rybaki 9, m. 6, od 12-15. 12323

Pianino krzyżowe okazjnie sprzedam. Strzałowa 2, m. 10. 12230

Kamienicę śródmieściu, 4 składy, wymagające remontu. Będzie wyeliminowana. Tania sprzedam. — Oferty: „Par”, Ratajczaka nr 7, pod 3.406. 12346

Słój do cukierków, szkło, porcelanę restauracyjną, nakrycia niklowane, termosy, lampy naftowe, cylindry, poleca Marian Leśniński, Żydowska 33, telefon 10-65. 12349

Radio Telefunken, uniwersalny, wysokiej klasy, super, 3-zakr., 6-lamp., sprzedam. Daszyńskiego 40, m. 9. 12283

Aparat do ładowania akumulatorów zmiennych, radio. Skarborowa 14, m. 10. 12280

Kupna

Kupię maszynę płaską do cholewek lub leworamienną. Zgłoszenia: tel. 24-46. 11829

Konie niezdatne do pracy kupuję Kuchnia Ludowa, Poznań, Góra Przemysłowa 5/6, tel. 31-55. Własny samochód do dyspozycji. 2-497

Węże parciane nowe i używane kupuję stale „Hatech”, Marcina 65. 3-100

Kalafonii większą ilość kupię. Płacę dobre ceny. — Oferty z podaniem ceny za kg „Głos Wlkp.” nr 12274.

Wille zniszczoną lub w stanie użytkowym kupię. Of. z ceną i położeniem „Głos Wielkopolski” nr 12263.

Dom — wille 1-mieszkańcowa, 4-5 pokoi wolną wgl. wypaloną w Poznaniu lub okolicy kupię. Wyczerpujące oferty „Głos Wielkopolski” nr 12251.

Domek, ogród, z wolnym mieszkaniem oraz parcelę kupię. Oferty ceną „Głos Wielkopolski” nr 12250.

Kupię dom wypalony, wille w Poznaniu lub bliższej okolicy. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty „Głos Wielkopolski” nr 12382.

Wille lub domek, Dębica, Luboń, Puszczykowo, Puszczykowo, do półtora miliona kupię. — Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.404. 12344

Wosk pszczeli, parafinę, stearynę, kupujemy. „Fenix” Armii Czerwonej 4. 11936

Wózek dziecięcy, autko, kupię. Oferty nr 798: „Czytelnik”, Armii Czerwonej nr 1. 12367

Śmietnik betonowy lub żelazny kupię. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.413. 12352

Kamienice, wille, parcele, kupię. Gruszczyński, Wawrzyniaka 22, tel. 13-26. 12317

Kilim średni kupię. Szamarszewskiego 58, m. 24. 12303

Radio, 3 zakresy, kupię. Of. „Głos Wlkp.” nr 12268. 12342

Stół okrągły, rozkładany, używany, kupię. Oferty: nr 18 „Czytelnik”, Daszyńskiego 48. 12377

Kalki, ołówki, cyrkle, suwaki, przybory rysownicze, kupuję — Księgarnia Gierczaka, Poznań, Daszyńskiego 59. 11232

„Aria” Artykuły biurowe, Przybory szkolne, Poznań, Szkolna 10, tel. 25-47. Zakupujemy w każdej ilości papiery rysunkowe, kalkę techniczną i maszynową, przybory kreślarskie, cyrkle, taśmy do maszyn, ołówki, staniol i wszelkie papiery biurowe, maszyny itp. 12146

„Aria” Artykuły biurowe, Przybory szkolne, Poznań, Szkolna 10, tel. 25-47. Zakupujemy w każdej ilości papiery rysunkowe, kalkę techniczną i maszynową, przybory kreślarskie, cyrkle, taśmy do maszyn, ołówki, staniol i wszelkie papiery biurowe, maszyny itp. 12146

Skład rzeźnikowy, hurtowni, cichy przemysł, oddam. Zwrot remontu. Gospodarz, Szwajcarska 20. 12201

Szuka lokalu

Samotny poszukuje pokoju zamian konwersacji angielskiej. Oferty nr 754: „Czytelnik”, Armii Czerwonej 1. 11921

Urzędniczka szuka pokoju, Łazarz, Jeżyce, Śródmieście. Oferty „Głos Wielkopolski” nr 11882.

Unieważniam skradzione papiery RKU Pleszew i zameldowanie. Stefan Mikolajczak, Ratajczaka 9. 12213

Zagubioną książeczkę rejestracyjną i zameldowanie milicyjne unieważniam. Józefa Brzozowska. 12277

10. 3. zgubiono tramwaju 4 paczkę (rekawiczka, materiał). Uczciwy znalazca odda za wynagrodzeniem. Focha 36, m. 14. 12267

Unieważniam zagubioną kartę RKU Poznań na nazwisko Czesław Lewandowski, Kicin, pocz. Poznań 10. 12285

Unieważniam zagubioną kartę ewakuacyjną, wydaną przez pełnomocnika P. K. W. N. do spraw ewakuacji w Przemyslanach na nazwisko Mieczysława Kłowski w Skwierzynie. 12259

W sobotę, dnia 8. 2. 1947, zgubiono na dworcu portfel z dokumentami na nazwisko mgr Aleksandra Rozniarek. Znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem pod adres: Wyspiańskiego 14, m. 9a. 12254

Unieważniam zagubioną kartę RKU, wydaną w Głogowie (siedziba Nowej Szkoły) na nazwisko Mikolaj Głowacki, Twardy Staw nr 52. 3-215

Unieważniam kartę ewakuacyjną na nazwisko Mikolaj Soroczok, Grodzisko, gm. Biecz. 8-209

Unieważniam zagubioną kartę rejestr. RKU Konin na nazwisko Bartomił Wawrzyniak, kol. Wrząca, pow. Koło. 3-239

Maszyny

do pisania, liczenia, naprawia i kupuje na części — nawet polamane. „MECHANIKA” — Poznań, 27 Grudnia 20 w podwórzu, telefon 43-57. 12351

Pracownia gorsetów poleca biustonosze, pasy na ciążę. Wanda Kecińska, Sienkiewicza 3 m. 4 (Jeżyce). 11643

Przedstawiciel zaprowadzony w Poznaniu branży chemiczno-spożywczej przyjmie poważne zastępstwo. Gwarancja Of. „Głos Wielkop.” nr 11848.

Krawaty, szale, w dużym wyborze poleca Wytwórnia „Atom”, Łódź, Narutowicza 41. 1-84

Szyje tani elegancko suknie, płaszcze. Kręta 24 m. 3. 12318

Koldry, stare przerabia — nowe szyje. Kroczyński, Grobla la. 12132

Rejonowa Centrala Apropowizacyjna we Wrocławiu przy ul. Włodkowska 11/13 nawiąże kontakty handlowe z zarejestrowanymi kupcami mączno-zbożowymi i młynskimi. 3-211

Cholewarska — leworamienna maszyna szewska, stópka butelkowa Singera. Bukowska 17, Grabus (suterena). 12341

Gromnice, świece poleca Wytwórnia świec, ul. Dąbrowskiego 79. 12345

Sprzedam złoty pierścień i zegarek. Adres wskazać „Głos Wielkop.” nr 12310.

Kamienicę komfortową przy Słowackiego, 4500 000, sprzedam. Gruszczyński — Wawrzyniaka 22. 12316

Motocykl, 250 cm, NSU, nożne biegi, sprzedam. Rybaki 9, m. 6, od 12-15. 12323

Pianino krzyżowe okazjnie sprzedam. Strzałowa 2, m. 10. 12230

Kamienicę śródmieściu, 4 składy, wymagające remontu. Będzie wyeliminowana. Tania sprzedam. — Oferty: „Par”, Ratajczaka nr 7, pod 3.406. 12346

Słój do cukierków, szkło, porcelanę restauracyjną, nakrycia niklowane, termosy, lampy naftowe, cylindry, poleca Marian Leśniński, Żydowska 33, telefon 10-65. 12349

Radio Telefunken, uniwersalny, wysokiej klasy, super, 3-zakr., 6-lamp., sprzedam. Daszyńskiego 40, m. 9. 12283

Aparat do ładowania akumulatorów zmiennych, radio. Skarborowa 14, m. 10. 12280

Kupna

Kupię maszynę płaską do cholewek lub leworamienną. Zgłoszenia: tel. 24-46. 11829

Konie niezdatne do pracy kupuję Kuchnia Ludowa, Poznań, Góra Przemysłowa 5/6, tel. 31-55. Własny samochód do dyspozycji. 2-497

Węże parciane nowe i używane kupuję stale „Hatech”, Marcina 65. 3-100

Kalafonii większą ilość kupię. Płacę dobre ceny. — Oferty z podaniem ceny za kg „Głos Wlkp.” nr 12274.

Wille zniszczoną lub w stanie użytkowym kupię. Of. z ceną i położeniem „Głos Wielkopolski” nr 12263.

Dom — wille 1-mieszkańcowa, 4-5 pokoi wolną wgl. wypaloną w Poznaniu lub okolicy kupię. Wyczerpujące oferty „Głos Wielkopolski” nr 12251.

Domek, ogród, z wolnym mieszkaniem oraz parcelę kupię. Oferty ceną „Głos Wielkopolski” nr 12250.

Kupię dom wypalony, wille w Poznaniu lub bliższej okolicy. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty „Głos Wielkopolski” nr 12382.

Wille lub domek, Dębica, Luboń, Puszczykowo, Puszczykowo, do półtora miliona kupię. — Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.404. 12344

Wosk pszczeli, parafinę, stearynę, kupujemy. „Fenix” Armii Czerwonej 4. 11936

Wózek dziecięcy, autko, kupię. Oferty nr 798: „Czytelnik”, Armii Czerwonej nr 1. 12367

Śmietnik betonowy lub żelazny kupię. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.413. 12352

Kamienice, wille, parcele, kupię. Gruszczyński, Wawrzyniaka 22, tel. 13-26. 12317

Kilim średni kupię. Szamarszewskiego 58, m. 24. 12303

Radio, 3 zakresy, kupię. Of. „Głos Wlkp.” nr 12268. 12342

Stół okrągły, rozkładany, używany, kupię. Oferty: nr 18 „Czytelnik”, Daszyńskiego 48. 12377

Kalki, ołówki, cyrkle, suwaki, przybory rysownicze, kupuję — Księgarnia Gierczaka, Poznań, Daszyńskiego 59. 11232

„Aria” Artykuły biurowe, Przybory szkolne, Poznań, Szkolna 10, tel. 25-47. Zakupujemy w każdej ilości papiery rysunkowe, kalkę techniczną i maszynową, przybory kreślarskie, cyrkle, taśmy do maszyn, ołówki, staniol i wszelkie papiery biurowe, maszyny itp. 12146

„Aria” Artykuły biurowe, Przybory szkolne, Poznań, Szkolna 10, tel. 25-47. Zakupujemy w każdej ilości papiery rysunkowe, kalkę techniczną i maszynową, przybory kreślarskie, cyrkle, taśmy do maszyn, ołówki, staniol i wszelkie papiery biurowe, maszyny itp. 12146

Skład rzeźnikowy, hurtowni, cichy przemysł, oddam. Zwrot remontu. Gospodarz, Szwajcarska 20. 12201

Szuka lokalu

Samotny poszukuje pokoju zamian konwersacji angielskiej. Oferty nr 754: „Czytelnik”, Armii Czerwonej 1. 11921

Urzędniczka szuka pokoju, Łazarz, Jeżyce, Śródmieście. Oferty „Głos Wielkopolski” nr 11882.

Unieważniam skradzione papiery RKU Pleszew i zameldowanie. Stefan Mikolajczak, Ratajczaka 9. 12213

Zagubioną książeczkę rejestracyjną i zameldowanie milicyjne unieważniam. Józefa Brzozowska. 12277

10. 3. zgubiono tramwaju 4 paczkę (rekawiczka, materiał). Uczciwy znalazca odda za wynagrodzeniem. Focha 36, m. 14. 12267

Unieważniam zagubioną kartę RKU Poznań na nazwisko Czesław Lewandowski, Kicin, pocz. Poznań 10. 12285

Unieważniam zagubioną kartę ewakuacyjną, wydaną przez pełnomocnika P. K. W. N. do spraw ewakuacji w Przemyslanach na nazwisko Mieczysława Kłowski w Skwierzynie. 12259

W sobotę, dnia 8. 2. 1947, zgubiono na dworcu portfel z dokumentami na nazwisko mgr Aleksandra Rozniarek. Znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem pod adres: Wyspiańskiego 14, m. 9a. 12254

Unieważniam zagubioną kartę RKU, wydaną w Głogowie (siedziba Nowej Szkoły) na nazwisko Mikolaj Głowacki, Twardy Staw nr 52. 3-215

Unieważniam kartę ewakuacyjną na nazwisko Mikolaj Soroczok, Grodzisko, gm. Biecz. 8-209

Unieważniam zagubioną kartę rejestr. RKU Konin na nazwisko Bartomił Wawrzyniak, kol. Wrząca, pow. Koło. 3-239

Maszyny

do pisania, liczenia, naprawia i kupuje na części — nawet polamane. „MECHANIKA” — Poznań, 27 Grudnia 20 w podwórzu, telefon 43-57. 12351

Pracownia gorsetów poleca biustonosze, pasy na ciążę. Wanda Kecińska, Sienkiewicza 3 m. 4 (Jeżyce). 11643

Przedstawiciel zaprowadzony w Poznaniu branży chemiczno-spożywczej przyjmie poważne zastępstwo. Gwarancja Of. „Głos Wielkop.” nr 11848.

Krawaty, szale, w dużym wyborze poleca Wytwórnia „Atom”, Łódź, Narutowicza 41. 1-84

Szyje tani elegancko suknie, płaszcze. Kręta 24 m. 3. 12318

Koldry, stare przerabia — nowe szyje. Kroczyński, Grobla la. 12132

Rejonowa Centrala Apropowizacyjna we Wrocławiu przy ul. Włodkowska 11/13 nawiąże kontakty handlowe z zarejestrowanymi kupcami mączno-zbożowymi i młynskimi. 3-211

Cholewarska — leworamienna maszyna szewska, stópka butelkowa Singera. Bukowska 17, Grabus (suterena). 12341

Gromnice, świece poleca Wytwórnia świec, ul. Dąbrowskiego 79. 12345

Sprzedam złoty pierścień i zegarek. Adres wskazać „Głos Wielkop.” nr 12310.

Kamienicę komfortową przy Słowackiego, 4500 000, sprzedam. Gruszczyński — Wawrzyniaka 22. 12316

Motocykl, 250 cm, NSU, nożne biegi, sprzedam. Rybaki 9, m. 6, od 12-15. 12323

Pianino krzyżowe okazjnie sprzedam. Strzałowa 2, m. 10. 12230

Kamienicę śródmieściu, 4 składy, wymagające remontu. Będzie wyeliminowana. Tania sprzedam. — Oferty: „Par”, Ratajczaka nr 7, pod 3.406. 12346

Słój do cukierków, szkło, porcelanę restauracyjną, nakrycia niklowane, termosy, lampy naftowe, cylindry, poleca Marian Leśniński, Żydowska 33, telefon 10-65. 12349

Radio Telefunken, uniwersalny, wysokiej klasy, super, 3-zakr., 6-lamp., sprzedam. Daszyńskiego 40, m. 9. 12283

Aparat do ładowania akumulatorów zmiennych, radio. Skarborowa 14, m. 10. 12280

Kupna

Kupię maszynę płaską do cholewek lub leworamienną. Zgłoszenia: tel. 24-46. 11829

Konie niezdatne do pracy kupuję Kuchnia Ludowa, Poznań, Góra Przemysłowa 5/6, tel. 31-55. Własny samochód do dyspozycji. 2-497

Węże parciane nowe i używane kupuję stale „Hatech”, Marcina 65. 3-100

Kalafonii większą ilość kupię. Płacę dobre ceny. — Oferty z podaniem ceny za kg „Głos Wlkp.” nr 12274.

Wille zniszczoną lub w stanie użytkowym kupię. Of. z ceną i położeniem „Głos Wielkopolski” nr 12263.

Dom — wille 1-mieszkańcowa, 4-5 pokoi wolną wgl. wypaloną w Poznaniu lub okolicy kupię. Wyczerpujące oferty „Głos Wielkopolski” nr 12251.

Domek, ogród, z wolnym mieszkaniem oraz parcelę kupię. Oferty ceną „Głos Wielkopolski” nr 12250.

Kupię dom wypalony, wille w Poznaniu lub bliższej okolicy. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty „Głos Wielkopolski” nr 12382.

Wille lub domek, Dębica, Luboń, Puszczykowo, Puszczykowo, do półtora miliona kupię. — Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.404. 12344

Wosk pszczeli, parafinę, stearynę, kupujemy. „Fenix” Armii Czerwonej 4. 11936

Wózek dziecięcy, autko, kupię. Oferty nr 798: „Czytelnik”, Armii Czerwonej nr 1. 12367

Śmietnik betonowy lub żelazny kupię. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 3.413. 12352

Kamienice, wille, parcele, kupię. Gruszczyński, Wawrzyniaka 22, tel. 13-26. 12317

Kilim średni kupię. Szamarszewskiego 58, m. 24. 12303

Radio, 3 zakresy, kupię. Of. „Głos Wlkp.” nr 12268. 12342

Stół okrągły, rozkładany, używany, kupię. Oferty: nr 18 „Czytelnik”, Daszyńskiego 48. 12377

Kalki, ołówki, cyrkle, suwaki, przybory rysownicze, kupuję — Księgarnia Gierczaka, Poznań, Daszyńskiego 59. 11232

„Aria” Artykuły biurowe, Przybory szkolne, Poznań, Szkolna 10, tel. 25-47. Zakupujemy w każdej ilości papiery rysunkowe, kalkę techniczną i maszynową, przybory kreślarskie, cyrkle, taśmy do maszyn, ołówki, staniol i wszelkie papiery biurowe, maszyny itp. 12146

„Aria” Artykuły biurowe, Przybory szkolne, Poznań, Szkolna 10, tel. 25-47. Zakupujemy w każdej ilości papiery rysunkowe, kalkę techniczną i maszynową, przybory kreślarskie, cyrkle, taśmy do maszyn, ołówki, staniol i wszelkie papiery biurowe, maszyny itp. 12146

Skład rzeźnikowy, hurtowni, cichy przemysł, oddam. Zwrot remontu. Gospodarz, Szwajcarska 20. 12201

Szuka lokalu

Samotny poszukuje pokoju zamian konwersacji angielskiej. Oferty nr 754: „Czytelnik”, Armii Czerwonej 1. 11921

Urzędniczka szuka pokoju, Łazarz, Jeżyce, Śródmieście. Oferty „Głos Wielkopolski” nr 11882.

Unieważniam skradzione papiery RKU Pleszew i zameldowanie. Stefan Mikolajczak, Ratajczaka 9. 12213

Zagubioną książeczkę rejestracyjną i zameldowanie milicyjne unieważniam. Józefa Brzozowska. 12277

10. 3. zgubiono tramwaju 4 paczkę (rekawiczka, materiał). Uczciwy znalazca odda za wynagrodzeniem. Focha 36, m. 14. 12267

Unieważniam zagubioną kartę RKU Poznań na nazwisko Czesław Lewandowski, Kicin, pocz. Poznań 10. 12285

Unieważniam zagubioną kartę ewakuacyjną, wydaną przez pełnomocnika P. K. W. N. do spraw ewakuacji w Przemyslanach na nazwisko Mieczysława Kłowski w Skwierzynie. 12259

W sobotę, dnia 8. 2. 1947, zgubiono na dworcu portfel z dokumentami na nazwisko mgr Aleksandra Rozniarek. Znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem pod adres: Wyspiańskiego 14, m. 9a. 12254

Unieważniam zagubioną kartę RKU, wydaną w Głogowie (siedziba Nowej Szkoły) na nazwisko Mikolaj Głowacki, Twardy Staw nr 52. 3-215

Unieważniam kartę ewakuacyjną na nazwisko Mikolaj Soroczok, Grodzisko, gm. Biecz. 8-209

Unieważniam zagubioną kartę rejestr. RKU Konin na nazwisko Bartomił Wawrzyniak, kol. Wrząca, pow. Koło. 3-239

Maszyny

do pisania, liczenia, naprawia i kupuje na części — nawet polamane. „MECHANIKA” — Poznań, 27 Grudnia 20 w podwórzu, telefon 43-57. 12351

Pracownia gorsetów poleca biustonosze, pasy na ciążę. Wanda Kecińska, Sienkiewicza 3 m. 4 (Jeżyce). 11643

Przedstawiciel zaprowadzony w Poznaniu branży chemiczno-spożywczej przyjmie poważne zastępstwo. Gwarancja Of. „Głos Wielkop.” nr 11848.

Krawaty, szale, w dużym wyborze poleca Wytwórnia „Atom”, Łódź, Narutowicza 41. 1-84

Szyje tani elegancko suknie, płaszcze. Kręta 24 m. 3. 12318

Koldry, stare przerabia — nowe szyje. Kroczyński, Grobla la. 12132

Rejonowa Centrala Apropowizacyjna we Wrocławiu przy ul. Włodkowska 11/13 nawiąże kontakty handlowe z zarejestrowanymi kupcami mączno-zbożowymi i młynskimi. 3-211

Cholewarska — leworamienna maszyna szewska, stópka butelkowa Singera. Bukowska 17, Grabus (suterena). 12341

Gromnice, świece poleca Wytwórnia świec, ul. Dąbrowskiego 79. 12345

Sprzedam złoty pierścień i zegarek. Adres wskazać „Głos Wielkop.” nr 12310.

Kamienicę komfortową przy Słowackiego, 4500 000, sprzedam. Gruszczyński — Wawrzyniaka 22. 12316

Motocykl, 250 cm, NSU, nożne biegi, sprzedam. Rybaki 9, m. 6, od 12-15. 12323

Pianino krzyżowe okazjnie sprzedam. Strzałowa 2, m. 10. 12230

Kamienicę śródmieściu, 4 składy, wymagające remontu. Będzie wyeliminowana. Tania sprzedam. — Oferty: „Par”, Ratajczaka nr 7, pod 3.406. 12346

Słój do cukierków, szkło, porcelanę restauracyjną, nakrycia niklowane,